

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

Факультэт беларускай традыцыйнай культуры і сучаснага мастацтва
Кафедра харэаграфіі

УЗГОДНЕНА
Загадчык кафедрай
С.В. Гуткоўская
_____ 2017 г.

УЗГОДНЕНА
Дэкан факультэта
Н.У.Карчэўская
_____ 2017 г.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС
ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

СПАРТЫЎНА-БАЛЬНЫ ТАНЕЦ

для спецыяльнасці (напрамку спецыяльнасці)
1-17 02 01 Харэаграфічнае мастацтва
1-17 02 01 05 Харэаграфічнае мастацтва (бальны танец)

Складальнікі:
Парахневіч Вольга Мікалаеўна
Парахневіч Уладзімір Уладзіміравіч

Разгледжана і зацверджана
на паседжанні Савета ўніверсітэта 23.05.2017 г.
пратакол № 9

Складальнікі:

В.М.Парахневіч, старшы выкладчык кафедры харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”;

У.У.Парахневіч, дацэнт кафедры харэаграфіі харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”;

Рэцэнзенты:

Філатава Марына Віктараўна, дацэнт кафедры майстэрства акцера УА «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў»;

Кафедра гімнастыкі УА «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры»

Разгледжаны і рэкамендаваны да зацверджэння:

Кафедрай харэаграфіі УА “Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

(пратакол ад _____ № _____);

Саветам факультэта традыцыйнай беларускай культуры і сучаснага мастацтва

(пратакол ад _____ № _____)

ЗМЕСТ

ЗМЕСТ	3
1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА	4
2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	5
2.1 Тэматыка лекцыйных заняткаў	5
2.2 Канспект лекцый.....	7
Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі	7
Гісторыя зараджэння і станаўлення конкурснага бальнага танца ў СССР і Беларусі (50-я - 90-я гг. XX стагоддзя)	9
Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу	18
Лацінаамерыканская праграма	23
Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў.....	26
3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	30
3.1 Тэматыка практычных (лабараторных) заняткаў	30
3.2 Заданні і метадычныя рэкамендацыі да практычных заняткаў	40
3.3 Тэматыка індыўідуальных заняткаў	43
4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ	44
4.1 Спіс пытанняў да экзамена (заліка)	44
1 семестр.....	44
2 семестр.....	45
5 семестр.....	47
6 семестр.....	48
7 семестр.....	49
8 семестр.....	50
4.2 Заданні да кантраліруемай самостойнай работы.....	52
5. ДАДАТКОВЫ РАЗДЗЕЛ	53
5.1 Вучэбная (тыпавая) праграма	53
5.2 Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны для дзённай і завочнай форм атрымання вышэйшай адукацыі.....	61
I курс	61
II курс.....	62
III курс	63
IV курс	64
5.3 Спіс асноўнай літаратуры	65
5.4 Спіс дадатковай літаратуры	65

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Канцэптуальная аснова УМК адлюстроўвае сучасныя дасягненні ў галіне харэаграфічнага мастацтва. УМК «Спартыўна-бальны танец» арыентаваны на развіццё асобы, якая абучаецца на аснове засваення універсальных вучэбных дзеянняў.

Метадалагічнай асновай новага комплексу з'яўляецца сістэмна-дзейнасны падыход. У гэтай сувязі практычныя заданні да заняткаў накіраваны на ўключэнне студэнтаў у вучэбна-сцэнічную дзейнасць і выстраены ў сістэму, дазваляющую будаваць працэс навучання як двухбаковы:

- **навучанне як сродак** фарміравання універсальных вучэбных дзеянняў і асобных якасцяў, студэнтаў будучых выкладчыкаў і выканаўцаў;
- **навучанне як мэта** – атрыманне ведаў у адпаведнасці з кампетэнцыямі і патрабаваннямі да рэзультатаў асваення асноўнай адукацыйнай праграмы.

УМК забяспечвае даступнасць ведаў і эфектыўнае засваенне праграмага матэрыялу, развіццё асобных якасцяў студэнта, як выканаўца, з улікам напрамку спецыяльнасці. У УМК ўключаны заданні для самастойнай, парнай і групавой работы, праектнай дзейнасці, а таксама матэрыялы, якія магчыма выкарыстоўваць у па-за аўдыторнай рабоце.

Асноўнай мэтай УМК «Спартыўна-бальны танец» з'яўляецца прадстаўленнем вучэбных матэрыялаў для ўсебаковага асваення вучэбнай дысцыпліны.

Асноўнымі задачамі УМК «Спартыўна-бальны танец» з'яўляюцца:

- скараціць час на пошук маладаступнай практыка-арыентаванай літаратуры,
- выкараніць магчымасць памылкі ў аналізе аналагічных, але няверных версій зададзеных аудыа-, відэаматэрыялаў,
- даваць арыгінальныя вучэбныя матэрыялы ў поўным аб'ёме, без скарачэнняў, якія скажаюць алгарытм выканання практыкаванняў або мэтавыя ўстаноўкі задання.

2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

2.1 Тэматыка лекцыйных заняткаў

1. Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі – 2 гадз.
2. Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу – 2 гадз.
3. Лацінаамерыканская праграма. Гісторыя развіцця конкурснай лацінаамерыканскай праграмы – 2 гадз.
4. Тэхнічныя асаблівасці выканання пяці лацінаамерыканскіх танцаў – 2 гадз.
5. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі – 2 гадз.
6. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту – 2 гадз.
7. Еўрапейская праграма. Фігуры сярэбранага узроўню – 2 гадз.
8. Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сярэбранага узроўню ў танцы Самба – 2 гадз.
9. Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сярэбранага узроўню ў танцах Ча ча ча і Румба – 2 гадз.
10. Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сярэбранага узроўню ў танцах Пасадобаль і Джайв – 2 гадз.
11. Работа судзейскай калегіі на конкурсе – 2 гадз.
12. Асаблівасці сістэмы скейтынг і новай сістэмы ацэньвання танцавальных пар 2.0 – 2 гадз.
13. Метады ацэнкі пар на розных спаборніцтвах – 2 гадз.
14. Лацінаамерыканская праграма. Танец Самба, асноўныя дзеянні, іх характарыстыка – 2 гадз.
15. Лацінаамерыканская праграма. Танец Ча ча ча, асноўныя дзеянні, іх характарыстыка – 2 гадз.
16. Лацінаамерыканская праграма. Танец Румба, асноўныя дзеянні, іх характарыстыка – 2 гадз.
17. Састаўленне конкурсных кампазіцый для еўрапейскай праграмы спартыўна-бальных танцаў. Танец Павольны вальс – 2 гадз.
18. Састаўленне конкурсных кампазіцый для еўрапейскай праграмы спартыўна-бальных танцаў. Танец Танга – 2 гадз.
19. Састаўленне конкурсных кампазіцый для еўрапейскай праграмы спартыўна-бальных танцаў. Танец Венскі вальс – 2 гадз.

20. Састаўленне конкурсных кампазіцый для еўрапейскай праграмы спартыўна-бальных танцаў. Танец Факсторот – 2 гадз.
21. Састаўленне конкурсных кампазіцый для еўрапейскай праграмы спартыўна-бальных танцаў. Танец Квікстэп – 2 гадз.
22. Фрыстайл – як адна з сучасных форм спартыўна-бальнай харэаграфіі – 2 гадз.
23. Асноўныя патрабаванні WDSF да састаўлення кампазіцыі па фрыстайле – 2 гадз.
24. Аналіз сучасных тэндэнцый кампазіцый па лацінаамерыканскай і еўрапейскай праграм па фрыстайле – 2 гадз.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

2.2 Канспект лекцый

Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі

У 20-я гг. XX стагоддзя пачаў ажыццяўляцца працэс станаўлення ангельскай школы бальнага танца і фарміравання конкурсных узораў. Ход тых падзей быў апісаны Філіпам Рычардсанам ў яго кнізе «Гісторыя ангельскіх бальных танцаў, 1910-1945гг.: Гісторыя развіцця сучаснага ангельскага стылю», якая выйшла ў свет у 1946г. Англічанам першым атрымалася аб'яднаць намаганні для стандартызацыі новай танцавальнай практыкі з Амерыкі і сфармуляваць правілы міжнароднага стандарту бальных танцаў у тым выглядзе, які захавася і да нашых дзён. Еўрапейская праграма стала ўключаць у сябе: «Павольны вальс», «Танга», «Венскі вальс», «Павольны факстрот» і «Квікстэп», а ў лацінаамерыканскую праграму ўвайшлі: «Самба», «Ча-ча-ча», «Румба», «Пасадобаль» і «Джайв». Менавіта з гэтага моманту бальныя танцы атрымалі афіцыйнае прызнанне: з 1922 г. пачалі праводзіцца міжнародныя конкурсы, а ў 1936г. адбыўся першы чэмпіянат свету і была створана міжнародная арганізацыя, якая займалася праблемамі выпрацоўкі правілаў судзейства і правядзення конкурсаў на нацыянальным і міжнародным узроўні.

У 20-30 гг. XX стагоддзя з'явіліся і першыя знакамітае выканаўцы бальных танцаў. У іх лік уваходзілі Дж. Брэдли, Ф. Хейлор, В. Сильвестер, А. Мур, Т. Палмер і Е. Споурт, С. Фармер і А. Роскоу і многія іншыя. У 20-30-я гады XX стагоддзя ў Англіі вялікую ролю ў развіцці конкурснага бальнага танца меў часопіс «The Dancing Times», рэдактарам якога быў Ф. Рычардсан. Па яго ініцыятыве ў 1929 г. была створана арганізацыя, якая аб'яднала асацыяцыі настаўнікаў бальных танцаў - Official Board of Ballroom Dance (OBBD). Дадзеная арганізацыя, а таксама грамадства настаўнікаў бальных танцаў у іншых краінах папулярызавалі і развівалі конкурсны танец. Яны вызначылі стылі і стандарты выканання, стварылі сістэму медальных тэстаў, праводзілі іспыты для настаўнікаў, а таксама рэгулярна праводзілі сесіі кангрэсаў, семінараў і майстар-класаў для распаўсюджвання інфармацыі аб найноўшых тэндэнцыях развіцця бальнага танца. Першы сусветны кангрэс настаўнікаў бальнага танца, арганізаваны прафесійнымі арганізацыямі, прайшоў у 1948 г. у рамках Блэкпульскага фестывалю. З тых часоў штогод лепшыя педагогі і танцоры свету выступаюць з лекцыямі на гэтым самым прадстаўнічым педагогічным форуме. Істотна важнай падзеяй для развіцця бальных

танцаў стаў выхад у свет у трыццатыя гады першых тэарэтычных прац па бальнаму танцу. Асаблівую ролю адыграў выдадзены ў 1936 г. першы падручнік "Ballroom Dancing" Алекса Мура, дзе былі апісаны фігуры усіх танцаў міжнароднай праграмы. Яго аналіз тэхнікі і распрацоўку метадыкі выкладання цяжка пераацаніць. У тым жа годзе выйшла кніга Віктара Сільвестра і Філіпа Рычардсана «The Art of Ballroom». З канца 30-х гг. у Англіі пачынаюць выдавацца два часопісы «Ballroom Dancing Times» і «Alex Moore Monthly Letter Service». Апошні часопіс адыграў асаблівую ролю ў развіцці метадычнай работы педагогаў і папулярызацыі бальных танцаў ва ўсім свеце. У далейшым Алекс Мур выпусціў яшчэ тры кнігі: ў 1948 годзе - "Перагледжаная тэхніка стандартных танцаў" і «Асноўныя фігуры стандартных танцаў», у 1950 годзе - "Стандартныя варыяцыі".

Перыяд 1940-х і пачатку 50-х гг. адзначаны рэзка ўзрослай цікавасцю да лацінаамерыканскіх танцаў. Новыя рытмы захапілі танцавальны свет, што прывяло да пачатку работ па распрацоўцы іх тэхнічных асноў. У 1948 г. выйшаў першы падручнік па лацінаамерыканскіх танцах «Theory & Technique of Latin-American Dancing» Ф.Бэрроус Праграма бальных танцаў значна пашырылася: у яе былі ўключаны лацінаамерыканскія танцы. Конкурсы сталі праводзіцца па некалькіх напрамках: еўрапейскай праграме (ранейшая назва - «бальныя танцы»), лацінаамерыканскай і праграме 10 танцаў, якая ўключае ў сябе танцы абедзвюх праграм. Працягвае развівацца конкурсная сістэма. Турніраў праводзіцца шмат, але сярод іх, разам з Блэкпульскім турнірам, можна вылучыць некалькі найбольш прэстыжных. Да прыкладу, у 1953 г. упершыню сваю пляцоўку танцавальным парам прадаставіў знакаміты канцэртны зала ў Лондане - Royal Albert Hall. Тут адна з найбольш вядомых чэмпіёнак мінулага і не менш вядомы педагог – Э.Уэлс пачала штогод праводзіць свой конкурс «International Championships». У пачатку 50-х гг. XX стагоддзя ў Англіі яшчэ не праводзіліся міжнародныя турніры. Спаборніцтвы праводзіліся выключна паміж англічанамі і выканаўцамі бальных танцаў з іншых краін і канкураваць з імі было немагчыма з-за розніцы ва ўзроўні тэхнічнага майстэрства. Намаганнямі легендарнага Алекса Мура (Alex Moore) і яго паплечнікаў, а таксама актыўна гастралюючых па свеце брытанскіх танцавальных зорак, бальныя (тады толькі стандартныя) танцы ўжо былі выведзеныя на міжнародную арэну. Па ўжо названым вышэй прычынах інтэрнацыянальнай навізны ён атрымаў назву Міжнародны чэмпіянат («International Championships»). Першы турнір «International Championships» ў 1953 годзе праходзіў па цікавай схеме. Улічваючы розніцу ў класе паміж брытанскімі і замежнымі выканаўцамі, а таксама жаданне ўпрыгожыць заключныя туры

удзелама замежных гасцей, спачатку ў конкурсе былі адабраны шэсць пар гаспадароў паркета. Затым да іх дадавалі шэсць запрошаных дуэтаў, якія прапусцілі першыя туры - і ўсё зноў пачыналася з паўфіналу, але ўжо міжнароднага. 1950-я і 60-я гг. XX стагоддзя - гэта эпоха такіх танцавальных пар як: Гары і Дорын Сміт-Хэмпшыр (Англія), Біл і Бобі Ірвін (Англія), Уолтар Лейэрд і Лорейн (Англія). Усе яны ўнеслі вялікі ўклад ва ўдасканаленне тэхнікі бальнага танца, перадачы каласальнага вопыту наступным пакаленням, захоўваючы лепшыя традыцыі ангельскай школы.

Пачатак 60-х гг. адзначыўся фарміраваннем новага падыходу да разумення сутнасці лацінаамерыканскіх танцаў. Яго прадставіў сваёй кнізе «Technique of Latin Dancing» Уолтар Лэрд. Яна выйшла ў свету 1961 г. і стала асноўным кіраўніцтвам для лацінаамерыканскіх танцораў і прывяла да якасна новага этапу ў развіцці лацінаамерыканскіх танцаў. Уолтар Лэрд быў не толькі выдатным метадыстам, ён таксама выхаваў аднаго з выбітных танцораў сучаснасці - 14-кратных чэмпіёнаў свету – Доні Бёрнсаі Гейнор Фейвезер.

Гісторыя зараджэння і станаўлення конкурснага бальнага танца ў СССР і Беларусі (50-я - 90-я гг. XX стагоддзя)

Асноўнай задачай дзяржаўнай культурнай палітыкі ў галіне харэаграфічнага мастацтва ў СССР 20-х гг. XX стагоддзя стала стварэнне савецкага бытавога або «клубнага» танца. У сувязі з гэтым, такія модныя заходнееўрапейскія ўзоры таго часу як «Танга», «Факстрот», «Чарльстон», «ўанстэп» падвергліся рэзкай крытыцы з боку ўладаў і не атрымалі шырокага распаўсюджвання. «Як і ва ўсе часы, працягваецца барацьба старэйшага пакалення з новымі бытавымі танцамі» А. Луначарскі сцвярджаў, што бачыў танец «Чарльстон» і знайшоў яго ў вышэйшай ступені агідным і шкодным. Міністр культуры РСФСР В.Стрыганов пісаў: «Савецкі чалавек павінен танцаваць па-савецку». У 30-я гг. XX стагоддзя ў СССР пры розных парках культуры і адпачынку арганізуюцца школы танца, асноўнымі задачамі якіх становіцца шырокае распаўсюджанне ў масах бытавой харэаграфіі і развіццё яе як віду мастацтва сярод аматараў. Пасля перыяду барацьбы з парным бытавым танцам ў 20-я гг. XX ст., калі яго называлі «буржуазным спадчынай», надыходзіць эпоха шырокага яго распаўсюджвання, чаму спрыяла наладжаная сістэма арганізацыі вольнага часу працоўных. Менавіта ў гэты перыяд з'явіліся першыя дакументы, якія рэгламентуюць рэпертуар таго часу. У «Інструкцыі аб арганізацыі платных танцавальных вечароў у клубах» былі апісаны такія танцавальныя ўзоры, як: «Вальс», «Па-дэ-катр», «кракавяк»,

«венгерка», «лезгінка», «Па-дэспань», «Па-дэ-Грас» і мясцовыя масавыя танцы. «Пункты інструкцыі прадпісвалі прыцягваць да кіраўніцтва танцавальнымі вечарамі вопытных харэографіаў, артыстаў драмы, балета і навучэнцаў харэаграфічных тэхнікумаў, якія разам з вядзеннем праграмы павінны былі адначасова навучаць танцуючых правільнаму выкананню» [71, с.51-52]. У 1933 годзе пры ЦПКіО ім. М. Горкага ў Маскве (Цэнтральны Парк культуры і адпачынку) адкрылі аддзяленне парнага танца, у якім праходзілі курсы бальнага танца з цыклавой формай навучання, так як для навучання парным танцам неабходна было мець пэўны набор навыкаў, спецыяльную папярэднюю падрыхтоўку. Дадзены курс уключаў тры этапы: - на першым этапе вывучаліся гісторыка-бытавыя танцы; - на другім асвойваліся модныя заходнія ўзоры, такія як «Танга», «Румба», «Факстрот», «Блюз», «Вальс-Бостан» і інш.; - на трэцім этапе адбывалася вывучэнне бальных танцаў, створаных харэографіа-пастаноўшчыкамі і адабраныя па выніках конкурсаў пастаноўшчыкаў. Пасля праходжання навучання праводзіліся танцавальныя вечары для навучэнцаў і выпускнікоў дадзеных курсаў. Да сярэдзіны 30-х гг. XX ст. колькасць якія прайшлі навучанне дасягнула 22 400 чалавек, яны былі размеркаваны ў розныя рэспублікі былога СССР, дзе працягнулі навучанне парным бальнаму танцу ўсіх жадаючых. Такім чынам, у паслярэвалюцыйны перыяд адбываецца актыўнае адраджэнне цікавасці да бальнай культуры, пачынаюць выдавацца першыя зборнікі, у якіх апісваюцца папулярныя танцавальныя ўзоры таго часу: адкрываюцца аддзяленні парнага танца, дзе праходзяць перападрыхтоўку па курсе бальнай харэаграфіі выкладчыкі іншых разнавіднасцяў харэаграфічнага мастацтва (класічны, народны). Безумоўна, Вялікая Айчынная вайна на дзесяцігоддзе прыпыніла далейшае развіццё бальнага танца ў краіне, але ўжо да сярэдзіны 50-х гг. XX ст. цікавасць да яго зноў адраджаецца, але ўжо ў некалькі іншай форме. У 1957 г. у рамках Сусветнага форуму моладзі і студэнтаў было праведзена першае міжнароднае спаборніцтва, якое паклала пачатак фарміраванню новай разнавіднасці харэаграфічнага мастацтва ў СССР - конкурснага бальнаму танцу. Як адзначае даследчык С. Акулёнак ў сваёй публікацыі пра развіццё конкурснага бальнага танца ў СССР, на гэтым турніры ўпершыню ўдзельнічалі танцоры з заходніх краін і выканальніцкае майстэрства бальных пар ацэньвала інтэрнацыянальнае журы. Дадзены конкурс паказаў, што савецкія выканаўцы слаба валодалі тэхнічнымі асновамі бальнай харэаграфіі, іх касцюмы і знешні выгляд не адпавядалі сучасным сусветным тэндэнцыям у галіне моды, у выніку чаго ўсе савецкія ўдзельнікі адсяліся ўжо ў першым адборачным туры. Такое запазненне ў развіцці тлумачыцца перш за ўсё зацверджанай у 30-я гг. XX

ст. таталітарнай культуры, якая ў якасці прыярытэтных відаў харэаграфічнага мастацтва прызнавала толькі класічны і народна-сцэнічны танцы. Бальная жа танец адносілі да разраду «салонных» (буржуазных), і звязвалі з чужой ідэалёгіяй, таму заняткі ім у той час не толькі не заахвочваліся, але і былі зусім не бяспечныя.

Характэрнымі асаблівасцямі развіцця бальнага танца таго часу сталі:

- з'яўленне новай формы бальнай харэаграфіі - савецкага бальнага танца;
 - распаўсюд у СССР паўсюдна танцавальных школ і студый конкурснага бальнага танца;
 - правядзенне першых танцавальных конкурсаў па бальнай харэаграфіі;
 - павелічэнне колькасці жадаючых прайсці навучанне бальнаму танцу
- Танцавальная праца ў студыях і клубах стала развівацца па некалькіх напрамках:
- арганізацыя танцавальных вечароў і масавае адкрыццё школ танца;
 - арыентаванне на конкурсны танец (г.зн. павелічэнне колькасці конкурсаў, а таксама колькасці канкурсантаў);
 - стварэнне механізмаў, якія дазваляюць абменьвацца вопытам паміж выкладчыкамі і танцорамі краін былога СССР;
 - правядзенне семінараў і майстар-класаў у Прыбалтыцы з удзелам замежных спецыялістаў; Сапраўдным цэнтрам развіцця бальных танцаў у гэты перыяд стала Прыбалтыка. С. Акулёнак лічыць, што «гэтаму спрыялі і нацыянальныя традыцыі, і гістарычныя ўмовы, дзякуючы якім Прыбалтыка заўсёды стаяла асабняком сярод іншых рэгіёнаў СССР, і спрыяльная аддаленасць ад палітычнага цэнтра краіны». У Прыбалтыцы бальныя танцы развіваліся досыць актыўна, у сувязі з тым, што танцоры і педагогі мелі магчымасць ездзіць на міжнародныя турніры, наведваць семінары і індыўідуальныя ўрокі вядомых сусветных спецыялістаў, вывучаць танцавальную літаратуру, праглядаць відэа матэрыялы і запісы конкурсаў па спадарожнікавым тэлебачанні. Ужо ў 1958-1959 гг. эстонскія педагогі Антс і Мале Тайле пачалі праводзіць семінары ў Вільні, Каўнасе і запрашаць на іх вядучыя танцавальныя пары свету для перакваліфікацыі педагогаў Літвы. Большасць літоўскіх выкладчыкаў мелі прафесійнае адукацыю ў галіне народна-сцэнічнага танца і для таго, каб навучаць бальнаму танцу, павінны былі прайсці спецыяльны курс перападрыхтоўкі.

Значны ўплыў на развіццё конкурснай формы бальнай харэаграфіі ў Прыбалтыцы аказвала правядзенне шматлікіх конкурсаў і фестываляў. З канца 1960-х гг. самым буйным міжнародным турнірам у СССР становіцца конкурс пад назвай «Янтарная пара» (1968), які праводзіўся ў г. Каўнас (Літва). Асноўнай заслугай арганізатараў стала запрашэнне вядучых трэнераў і танцораў не толькі з сацыялістычных, але і з капіталістычных

краін, а таксама правядзенне з іх непасрэдным удзелам семінараў і майстар-класаў. Менавіта на гэтым конкурсе можна было ўбачыць выступ чэмпіёнаў свету, ацаніць харэаграфічныя інавацыі, вызначыць асноўныя тэндэнцыі сучаснай танцавальнай моды. Сярод іншых танцавальных спаборніцтваў, якія праводзяцца ў Прыбалтыцы можна адзначыць наступныя: «Стары Талін», «Талінскі вясна», «Рыжская восень», «Вільнюс», «Каўнаская вясна» і мн. інш. Акрамя прыбалтыйскай школы ў пачатку 60-х гг. XX ст. актыўна развіваюцца леныградская і Таганрогскі. Танцавальныя вечары, якія праводзяцца пры шматлікіх Дамах Культуры ў гэтых гарадах, спрыялі актыўнай папулярызацыі і развіццю бальнага танца. У гэты перыяд адной з папулярных форм правядзення танцавальных вечароў становіцца лекцыя-канцэрт. Дадзены від актыўнага вольнага часу з'яўляўся арыгінальнай формай, уласцівай толькі бальнай харэаграфіі. На жаль, захавалася вельмі мала інфармацыі аб дадзеным мерапрыемстве. Вядома, што работнікамі культучреждений распрацоўваліся цэлыя цыклы лекцый-канцэртаў, якія актыўна папулярывавалі сярод моладзі сучасныя танцавальныя ўзоры. У адным з дапаможнікаў для работнікаў культактыва рэкамендуецца праводзіць танцавальныя вечары пад дэвізам «Сакрэты прыгожага танца», дзе арганізатарам неабходна надаць актыўную ўвагу выканальніцкаму майстэрству аркестра (бальныя танцы ў той час суправаджаў аркестр, бо не існавала фанаграм), ладзіць паказ сучасных савецкіх і замежных танцаў, развучыць некаторыя руху, завязаць размову аб дрэнным і добрым стылі ў танцах, правесці гутарку з нагоды знешняга выгляду і неабходнага касцюма, зладзіць конкурс на лепшае выкананне бальнага танца і продэманстраваць сатырычны паказ благога стылю ў танцах і ў вопратцы.

Вялікае значэнне меў выбар лектара, бо яму неабходна было выдатна валодаць матэрыялам, вобразнай прамовай, добра пастаўленым голасам і здольнасцю павесці наведвальнікаў. Часцяком такія лекцыі-канцэрты характарызаваліся наяўнасцю экспромтаў і імправізацый з боку вядучых і мелі велізарную папулярнасць сярод моладзі. Часам колькасць публікі на іх даходзіла да 400 чалавек. Вядучымі такіх вечароў былі вядомыя харэографы таго часу, выхаваныя на «дарэвалюцыйнай» культуры: І. Диментман, М. Кац, В. Хаўскі і мн. інш. Адметнай асаблівасцю гэтых вядучых былі «не савецкі» знешні выгляд (матылёк, касцюм, капялюш), высокі ўзровень культуры, эрудыраванасць, выдатнае веданне замежных моў, што асабліва дапамагала ім у вывучэнні заходняй танцавальнай літаратуры. Лекцыя-канцэрт складалася з трох аддзяленняў па 45 хвілін: у першым аддзяленні выконваліся такія танцы як «кракавяк», «Вальс-гавот», «Вячэрні рытм», а ў другім і трэцім публіка выконвала «Танга»,

«Факстрот» і савецкія бальныя танцы - «васпанечку», «Рускі лірычны». Варта адзначыць важную асаблівасць савецкай бальнай харэаграфіі - разнастайнасць рэпертуару. Гэта тлумачыцца ў першую чаргу існаваннем сацыяльнага заказу на масавы бальны танец. У рэпертуар айчыннай праграмы ўваходзіла велізарная колькасць танцавальных узораў, сярод якіх: «Венгерская бальная», «Дазвольце запрасіць», «Рилио», «вару-вару», «Туяна», «Буяна», «Рада», «Редлав», «Усмешка», «Ланца», «Дружба», «Казахскі бальны», «Хваля», «Каза-нова», «Сурскі рытмы», «Полька-янка» і многія іншыя. У адрозненне ад міжнароднай сістэмы конкурснага бальнага танцавання, якая складаецца з пяці еўрапейскіх («Павольны вальс», «Танга», «Венскі вальс», «Павольны факстрот», «Квікстэп») і пяці лацінаамерыканскіх танцаў («Самба», «ча-ча-ча», «Румба», «Пасадобль», «Джайв»), савецкая бальная харэаграфія мела ў сваім актыве каля шасцідзесяці, а па некаторых дадзеных - каля трохсот танцавальных узораў. Варта адзначыць, што такая шырокая палітра танцавальных узораў спрыяла развіццю ў выкладчыкаў бальнай харэаграфіі прафесійнай памяці, каардынацыі і пашырала іх веды ў галіне харэаграфічнага фальклору розных народаў, якія жывуць у СССР і ў краінах сацыялістычнага лагера. Савецкія бальныя танцы былі адносна новай формай бальнай культуры. Большасць фігур гэтых танцаў, узятых з фальклору, у далейшым падвергліся істотнай перапрацоўцы. У танцавальных узорах выкарыстоўваліся элементы рускага танца: прыпадання, пазнавальныя руху рук, пэўныя пазіцыі партнёраў па адносінах адзін да аднаго і т. д. Акрамя таго выкананне суправаджалася мелодыяй, набліжанай да народнай. За аснову узораў савецкіх бальных танцаў былі ўзятыя некаторыя народныя танцы саюзных рэспублік. Так, напрыклад, «Рилио» - гэта арыгінальны літоўскі танец, «вару-вару» - латвійскі танец, «васпанечку» і «Рускі лірычны» - рускія танцы. Усе ўзоры адрозніваліся адзін ад аднаго тэхнікай выканання, розным рытмам і характарам руху. Музычны памер 2/4 або 4/4, падтрымка - адкрытая, свабодная, без кантакту цела. «Полька», «васпанечку» і «Рускі лірычны» былі прагрэсіўнымі танцамі (танцамі, якія маюць прасоўванне ўздоўж лініі танца). «Рилио» і «вару-вару» танцаваць на месцы. У склад савецкай праграмы ўваходзілі чатыры абавязковых для выканання танца. Штогод мяняўся толькі адзін танец, які быў у модзе на той момант, а «Полька», «Рилио», «васпанечку», «Рускі лірычны» - былі абавязковымі танцамі. У гады палітычнай і ідэалагічнай блакады СССР, аж да канца 80-ых гадоў, «інтэрнацыянальная праграма» (міжнародная праграма) бальных танцаў была неафіцыйна забаронена. Замест яе прапанавалася выконваць такія

савецкія танцы як: «Чабурашка», «Кукареку», «Цік-так», «Вясёлая хвілінка», «Дружба», «Пінгвін», назвы якіх кажа само за сябе.

Вялікі ўклад у фарміраванне і развіццё савецкіх бальных танцаў ўнёс Л. Школьнікаў, які з'яўляўся адным з яркіх прадстаўнікоў савецкай школы бальнага танца. Ён быў таленавітым арганізатарам, лектарам і выкладчыкам. Л. Школьнікаў вёў праграму на ўсесаюзным тэлебачанні пад назвай «Вучыцеся танчыць», куды запрашаў салістаў Вялікага тэатра оперы і балета, якія дэманстравалі разнастайныя полькі і падеграсы. Школьнікаў таксама з'яўляўся аўтарам шматлікіх савецкіх танцаў. Напрыклад, ён прыдумаў танец пад назвай «Рэдлав» («Red Love») - чырвонае каханне, або танец «тэрыконаў», у якім ён выкарыстаў элементы рок-н-ролу і джайва. Гэты чалавек быў стратэгам і ідэолагам цэлага кірунку - савецкай бальнай харэаграфіі, якая спрэс адпрэчвала праграму міжнародную. Паводле яго слоў, міжнародная праграма «Выпустошваць» сапраўдную нацыянальную культуру, рабіла людзей аднолькавымі, нівеліраваў іх, ставіла ў пэўныя рамкі. Вадзім Елізараў, у мінулым танцор міжнароднага класа, на канферэнцыі ў 70-ых гг. у Саратаве «Аб шляхах развіцця савецкай бальнай харэаграфіі» выступіў у якасці апанента Леаніда Школьнікава, але ў выніку кожны застаўся пры сваім меркаванні. Гэта быў першы публічны спрэчка на старонках прэсы аб прыярытэтах і перспектывах у развіцці бальнай харэаграфіі. Для танцораў - прадстаўнікоў СССР, выкананне савецкай праграмы было абавязковым, так як для перакладу ў больш вышэйшы клас, што вельмі важна для выканаўцаў бальных танцаў, неабходна было набраць ачкі ў трох праграмах: у савецкай, у лацінаамерыканскай і ў еўрапейскай. Галоўны акцэнт пры падліку балаў рабіўся менавіта на савецкую праграму. Пасля турніру, праведзенага ў павільёне жывёлагадоўлі (толькі гэты факт кажа пра стаўленне да бальнаму мастацтву), дзе спаборніцтвы праводзіліся выключна па міжнароднай праграме, а савецкую ня выконвалі, ўсе пары, якія прымалі ў ёй удзел былі дыскваліфікаваныя і пакараныя. Гэтыя пары, а ў іх ліку выбітныя танцоры таго часу: Валерый і Таццяна Раздрогіны, Ларыса і Уладзімір Кузняцовы, не дапускаліся на афіцыйныя спаборніцтвы, якія праводзіліся Цэнтральным Домам народнай творчасці і Упраўленнем культпрасветустановамі Міністэрства культуры СССР. У той час бальныя танцы ставіліся да сферы культуры (у цяперашні час яны знаходзяцца ў юрысдыкцыі Міністэрства спорту і турызму) і курыраваў міністэрствамі культуры дзвюх узроўняў. Міністэрства СССР падтрымлівала развіццё бальнага танца (А.Н.Демченко, Л.А.Данилова, А.И.Мальцев), а міністэрства РСФСР, лічачы, што і на самай бальнай танцы і ў касцюмах танцораў шмат праяваў буржуазнасці і заходняга ладу

жыцця, гэтак перашкаджала. Такім чынам, савецкая бальная праграма выконвалася на конкурсах на працягу 40 гадоў. За час гэтак недоўгачасовага яе існавання толькі два танцавальных ўзору («Рилио», «вару-вару»), на наш погляд, мелі магчымасць стаць па-сапраўднаму бытавымі або сацыяльнымі танцамі, што тлумачыцца іх арыгінальнай харэаграфіяй і папулярнасцю сярод выканаўцаў. «Рилио» меў усе шанцы паўтарыць развіццё свінгавы (swing) танцаў на Захадзе, так як выконваўся па-рознаму: у Балтыйскіх рэспубліках плаўна, у Беларусі - з невялікімі падскокамі. Што тычыцца танца «васпанечку», то з-за адсутнасці элемента імправізацыі, характэрнай для міжнароднай праграмы, падчас конкурснага выканання танцавальных пары часцяком выглядалі як каманда па формейшену (ансамблю). Дадзеная сітуацыя не магла спрыяць развіццю і ўскладнення лексічнага матэрыялу дадзенага танцавальнага ўзору на ўвазе таго, што ўсе канкурсанты танцавалі адну і тую ж кампазіцыю і былі пазбаўленыя магчымасці выкарыстоўваць імправізацыйныя Рух Варта таксама адзначыць, што савецкая праграма станоўча ўплывала на агульнае развіццё танцавальнай тэхнікі і танцавальнай каардынацыі выканаўцаў бальных танцаў. У той час як у астатнім свеце вывучалася і выконвалася на конкурсах толькі 10 танцавальных узораў, савецкія танцоры маглі прадэманстраваць да 30 розных танцаў. Акрамя таго, савецкія выканаўцы заўсёды надавалі вялікую ўвагу класічнаму танцу, што дазваляла паказваць у лацінаамерыканскай праграме складаныя акрабатычныя трукі, цікавыя паставы, прыгожыя расцяжкі.

Такім чынам, усё вышэйсказанае дазваляе зрабіць выснову, што ідэалогія савецкай эпохі моцна ўздзейнічала на развіццё бальнага танца. Існаваў дзяржаказ для дэманстрацыі савецкай арыгінальнай бальнай культуры. Аднак многія танцы савецкай праграмы мелі мастацкую каштоўнасць. Выключыўшы непатрэбнае проціпастаўленне міжнароднай праграме, яны на пачатковым этапе мелі права на існаванне, а таксама іх можна было вывучаць у школах танцаў, так як дадзеныя танцавальныя ўзоры характарызуюцца пэўнай замкнёнасцю кампазіцыі і зручныя для дзіцячага навучання. Зварот да гісторыі развіцця конкурснага бальнага танца ў нашай краіне дае магчымасць зрабіць пэўныя тэарэтычныя высновы і, перш за ўсё, прааналізаваць і вылучыць асноўныя этапы зароджэння і станаўлення беларускай школы бальнага танца. Падрабязнае і дбайнае аднаўленне падзей тых гадоў дазваляе вывучыць працэсы эвалюцыі конкурснага бальнага танца ў Рэспубліцы Беларусь, без чаго немагчыма ніякая практычная і тым больш тэарэтычная дзейнасць у галіне сучаснай бальнай харэаграфіі. З'яўленне конкурснага бальнага танца ў Беларусі звязана з імёнамі Марка Самуілавіч Каца і яго жонкі Лідзіі Кац-

Лазаравай. У 1965 году яны пераязджаюць з Таганрога ў Менск для адкрыцця першай у рэспубліцы студыі бальнага танца. На той момант яны ўжо стварылі ў Таганрозе моцную выканальніцкую школу, вядомую на ўвесь СССР і зараз прынялі рашэнне працягнуць выкладчыцкую дзейнасць бліжэй да цэнтра бальнай культуры - Прыбалтыцы. Першыя гады станаўлення конкурснага танца былі цяжкімі. У Прыбалтыцы, Ленінградзе і Маскве танцавальныя пары высокага ўзроўню ўжо былі, існавала развітая сетка студый і школ бальнага танца. За тры гады педагогамі М.С.Кацем і Л.П. Кац-Лазаравай была праведзена вялікая праца, вынікам якой стаў той факт, што беларускія танцавальныя пары ўпершыню сталі трапляць у фіналы прэстыжных конкурсаў у Прыбалтыцы. Вызначальную ролю ў працэсе станаўлення конкурснага бальнага танца ў Беларусі адыграла правядзенне конкурсаў. Першым буйным міжнародным конкурсам, праведзеным у нашай краіне, стаў турнір пад назвай «Мінскі баль - 74». Сярод удзельнікаў былі запрошаныя пары з Ленінграда, Вільнюса, Кіева, Таліна, Львова, з беларускіх гарадоў. Для паказальных выступленняў была запрошаная лепшая пара СССР - Юратэ і Чэславас Норвайше з Літвы. Дадзены турнір стаў першай спробай абагульніць ў такім маштабе вынікі дзейнасці студый і школ бальнага танца ў Беларусі. Безумоўна, бальная танец самым строгім чынам кантраляваўся ідэалагічнымі службамі партыі. Аднак гэты нагляд, па сутнасці, не быў толькі негатыўным, у ім былі і станоўчыя моманты. Менавіта дзякуючы ўказанні міністэрстваў на беларускім тэлебачанні пачынаюць выходзіць серыі праграм «Танчыце з намі, танцуйце як мы, танцуйце лепш за нас» з удзелам пар-фаварытаў Беларусі, дзе дэманструюцца танцы і падрабязна разбіраюцца фігуры і звязкі. Таксама выходзіць у свет серыя публікацый «Запрашэнне да танца», у якой апісваліся не толькі айчыныя танцы, але і «заходнія». У дапамогу танцорам-аматарам фірмай «Мелодыя» выпускаюцца грампласцінкі з запісамі танцаў у аркестравай апрацоўцы. А ў 1977 годзе з'яўляецца першы фундаментальны падручнік «Сучасны бальная танец» В.И.Уральской і В.М.Стриганова, які з'яўляецца спробай савецкіх харэографіаў апісаць і замежныя конкурсныя танцы і «танцы-экспэрымэнты» (новыя модныя танцы таго часу, пастаўленыя харэографамі-пастаноўшчыкамі). У Мінскім інстытуце культуры прадмет «Сучасны бальная танец» для студэнтаў не толькі кафедры харэаграфіі, але і для студэнтаў іншых кафедраў. Сярод выкладчыкаў дадзенай дысцыпліны былі М.С.Кац, Л.П.Кац-Лазарава, Р.М.Чехова. На працягу 1970-х гг. у Беларусі было, праведзена мноства рэспубліканскіх конкурсаў, сярод якіх: «Мінскі баль» ў 1974, 1976 і 1979 гадах, «Менскія ўзоры», Рэспубліканскі турнір у Палацы тэкстыльшчыкаў, Рэспубліканскі турнір у

Белдзяржцырку і мн.інш За першае дзесяцігоддзе існавання конкурснай бальнай харэаграфіі ў наш краіне былі падрыхтаваныя пары высокага ўзроўню: Міхаіл і Надзея Біруні, Яўген Лемберг і Раіса Чэхава, Вячаслаў Кац і Лідзія Лазарава, Міхаіл Паўлінаў і Таццяна Куманская, Барыс і Наталля Паповы, Уладзімір Парахневіч і Людміла Заяц, Уладзімір і Жанна Шалькевіч. Гэтыя танцавальныя дуэты прадстаўлялі беларускую школу танцавання на Усесаюзных конкурсах па бальнаму танцу, а таксама на чэмпіянатах сацыялістычных краін, дзе станавіліся прызёрамі і лаўрэатамі. Да канца 70-х гг. у Беларусі ўжо налічвалася каля 65 гурткоў, студый і школ, якія займаюцца вывучэннем бальнага танца. Многія выхаванцы М.С.Каца і Л.Кац-Лазаравай арганізавалі ўласныя студыі не толькі ў Мінску, але і па ўсёй рэспубліцы. Такім чынам, у канцы 70-х гг. адбываецца канчатковае станаўленне конкурснага бальнага танца ў Беларусі. 1980-я гг. для беларускай школы бальнай харэаграфіі сталі часам досыць супярэчлівым і неадназначным. Для яго характэрна з аднаго боку ўзмацненне кансерватыўных тэндэнцый, а з другога - пачатак развіцця дэмакратычных працэсаў, відавочна якія праявілі сябе ў пачатку 1990-х гг. «Конкурснае танцаванне занадта хутка заваявала сабе тысячы прыхільнікаў - аб поўнай забароне конкурсаў у эпоху» адлігі «не магло быць і гутаркі». Гэты перыяд часу адзначаны з'яўленнем новых буйных міжнародных конкурсаў у Беларусі, такіх як «Вясновыя рытмы» (1987), «Зімовыя ўзоры» (1988), "Лістапад" (1988). Мастацкімі кіраўнікамі конкурсу пад назвай «Вясновыя рытмы» сталі муж і жонка Яфім і Таццяна Паланецкі. Варта адзначыць, што гэта быў першы турнір катэгорыі «International open», гэта значыць міжнародны конкурс, дзе парамудзельніцам налічваліся акуляры, якія ўносіліся ў сусветную табліцу рэйтыngu. Такім чынам, беларускія пары атрымалі магчымасць, не выязджаючы за мяжу, павышаць сваё месца ў табелі аб рангах. Акрамя гэтага, беларускія танцавальныя пары маглі ўбачыць і параўнаць свой узровень танцавання з узроўнем прыезджых выканаўцаў з краін блізкага і далёкага замежжа, абмяняцца вопытам і пагутарыць з замежнымі гасцямі. 1990-я гг. становяцца перыядам росквіту бальнага танца ў Беларусі. З'яўляецца наступнае пакаленне танцавальных пар, якія маюць магчымасць выязджаць за мяжу, удзельнічаць у найбуйнейшых конкурсах, наведваць семінары і майстар-класы лепшых спецыялістаў у сферы бальнай харэаграфіі. Пасля распаду СССР у 1991 годзе была створана Беларуская Федэрацыя бальных танцаў, і з гэтага года сталі праводзіцца Чэмпіянаты Беларусі, на якіх выяўляліся лепшыя танцавальныя дуэты, якія прадстаўляюць Беларусь на чэмпіянатах Свету і Еўропы. Калі раней, у савецкі перыяд, прывілей удзелу ў замежных турнірах мелі толькі

маскоўскія пары, то ў 90-я гг. беларускія выканаўцы пачынаюць актыўна заяўляць пра сябе на сусветнай танцавальнай арэне. Такім чынам, развіццё конкурснага бальнага танца ў Беларусі прайшло некалькі этапаў ад зараджэння ў 60-я гг. XX ст., Станаўлення ў 70-80-я гг. .. да актыўнага развіцця ў 90-я гг. XX ст. За гэты перыяд часу была праведзена вялікая праца і першымі выкладчыкамі і іх вучнямі для фарміравання беларускай школы бальнага танца. Галоўнай асаблівасцю развіцця конкурснага бальнага танца ў нашай краіне стала паралельнае развіццё двух формаў бальнай харэаграфіі: савецкай праграмы і міжнароднай праграмы. Вынікам такога супрацьстаяння стала выцясненне савецкай праграмы з конкурснай сістэмы і зацвярджэнне міжнароднай у якасці асноўнай.

Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу

Да асноўных паняццяў гэтага Палажэння адносяцца: ўзроставая катэгорыя; клас спартыўнага майстэрства; класіфікацыйная група. Ўзроставая катэгорыя, клас майстэрства і класіфікацыйная група з'яўляюцца асноўнымі сістэмаўтваральнымі катэгорыямі пабудовы вучэбна-трэніровачнага і спаборніцкага працэсаў у РГА «БАТС».

Ўзроставая катэгорыя - гэта група спартоўцаў пэўнага ўзросту, якая прымае ўдзел у спаборніцтвах у адпаведнасці з правіламі WDSF і РГА «БАТС» у бягучым каляндарным годзе. Клас спартыўнага майстэрства - гэта ўзровень падрыхтаванасці спартсменаў, які забяспечвае ім магчымасць выконваць танцы і постаці 3 пэўнай ступені складанасці ў музычным, тэхнічным і харэаграфічным суадносінах. Класіфікацыйная група - група спартсменаў, якія адносяцца да вызначанага класа спартыўнага майстэрства з улікам узроставай катэгорыі. С улікам узроставай катэгорыі і класа спартыўнага майстэрства могуць праводзіцца спаборніцтвы:

3.1. адкрытага класа, на якіх спаборнічаюць спартсмены адной і той жа ўзроставай катэгорыі, але розных класаў спартыўнага майстэрства; пэўнага класа, на якіх спаборнічаюць спартсмены адной і той жа ўзроставай катэгорыі і аднаго і таго ж класа спартыўнага майстэрства, калі іншае не прадугледжана рэгламентам спаборніцтваў, зацверджаным ва ўстаноўленым парадку.

3.2 Узроставая катэгорыя, у якой спартсмены павінны выступаць на працягу ўсяго каляндарнага года, вызначаецца годам нараджэння старэйшага спартсмены ў пары.

3.3 Спартсмен абавязаны выступаць на спаборніцтвах толькі ў сваёй класіфікацыйнай групе, калі іншае не прадугледжана рэгламентам спаборніцтваў, зацверджаным ва ўстаноўленым парадку.

Класы спартыўнага майстэрства маюць наступныя абазначэння ў парадку ўзрастання: «E-3» «E-4», «E-6», «D», «C», «B», «A», «S» і «M». Пачатковым і адпаведна самым простым з'яўляецца клас «E-3», вышэйшай - клас «M». 4.2 Спартсмены, якія не маюць пэўнага гэтым Палажэннем класа спартыўнага майстэрства, да пачатку выступаў у спаборніцтвах ставяцца да класа «Маладыя» («Beginners»). Сума набраных спартсменам ачкоў захоўваецца: - пры пераходзе ў іншую ўзроставаю катэгорыю; - пры пераходзе да іншага трэнеру (у іншы клуб); - пры змене складу пары. Налічэнне ачкоў, пасля прысваення наступнага класа спартыўнага майстэрства, пачынаецца з нуля.

Парадак прысваення класаў спартыўнага майстэрства. Прысваенне наступнага класа спартыўнага майстэрства вырабляецца па выкананні спартсменам усталяванай нормы набору ачкоў, незалежна ад колькасці набраных ачкоў і класа спартыўнага майстэрства другога ўдзельніка пары.

«Спартыўныя мерапрыемствы» - гэта спецыяльна арганізаваныя мерапрыемствы спартыўнай накіраванасці, неабходныя для павышэння ўзроўню майстэрства спартсменаў (каманд спартсменаў): спаборніцтвы і падрыхтоўка да іх, вучэбна-трэніровачныя заняткі, зборы, канферэнцыі, кангрэсы, нарады, семінары, а так жа дастаўка спартыўнага абсталявання, інвентара і іншыя арганізацыйныя дзеянні па прыладзе і абсталяванню месцаў правядзення спартыўных мерапрыемстваў. «Спартыўная падрыхтоўка» - комплексны, плануемы працэс падрыхтоўкі спартсменаў (каманд спартсменаў), накіраваны на ўдасканаленне іх спартыўнага майстэрства і дасягненне спартыўных вынікаў, які ўключае фізічнае выхаванне спартсменаў, удзел у спартыўных спаборніцтвах, а таксама матэрыяльна-тэхнічнае, медыцынскае, навукова-метадычнае і (або) іншае забеспячэнне. «Спартыўнае спаборніцтва» (далей - спаборніцтва) - спосаб дэманстрацыі, параўнання і ацэнкі спартыўных дасягненняў спартсменаў (каманд спартсменаў) у адпаведнасці з правіламі канкрэтнага віду спорту. «Спартыўна-масавая праца» - планаванне, падрыхтоўка і правядзенне спартыўна-масавых мерапрыемстваў. «Спартыўна-масавыя мерапрыемствы» - арганізаванае мерапрыемства спаборніцкага характару, накіраванае на фізічнае і духоўнае развіццё чалавека, умацаванне здароўя і прафілактыку захворванняў, рацыянальную арганізацыю і правядзенне вольнага часу, фарміраванне патрэбнасці ў рэгулярных занятках фізічнай культурай і спортам. «Спартыўны рэжым» - паслядоўнае размеркаванне ў часе асноўных фізіялагічных патрэбаў чалавека ў сістэме трэніровачнай і

спаборніцкай дзейнасці спартсмена (рэжым сну, адпачынку, харчавання; формы, змест, метады, інтэнсіўнасць трэніровак; аднаўленчыя мерапрыемствы; ўдзел у медыцынскіх аглядах, паводзіны спартоўца падчас спартыўных мерапрыемстваў і да т.п.) «Прафесійны спорт» - кірунак спартыўнага руху, якое з'яўляецца асноўным відам дзейнасці (прафесіяй) для якіх ўдзельнічаюць у ім спартсменаў. «Аматарскі спорт» - кірунак спартыўнага руху, якое дазваляе выявіць перспектывы і таленавітых спартсменаў, а таксама падрыхтаваць іх да спаборніцкай дзейнасці для дасягнення максімальна магчымых спартыўных вынікаў і перамог. «Студэнцкі спорт» - частка фізічнай культуры і спорту, накіраваная на фізічнае выхаванне навучаюцца ва ўстановах прафесійна-тэхнічнай, сярэдняй спецыяльнай і вышэйшай адукацыі, у тым ліку спартсменаў, іх падрыхтоўку да ўдзелу і ўдзел у фізкультурна-аздаўленчых, спартыўна-масавых, спартыўных мерапрыемствах. «Спартсмен» - фізічная асоба, член РГА «БАТС», што ідзе спартыўную падрыхтоўку па танцавальнаму спорце, пастаянна які падвышае сваё спартыўнае майстэрства і рэгулярна прымае ўдзел у праводзімых спартыўных мерапрыемствах у складзе танцавальнай пары і / або каманды формейшн. «Суддзя па танцавальнаму спорце» - фізічная асоба, член РГА «БАТС», які прайшоў адмысловую падрыхтоўку і атэстацыю, які мае адпаведную судзейскую катэгорыю, якая прадстаўляе права ажыццяўляць судзейства спаборніцтваў па танцавальнаму спорце (спартыўна-масавых мерапрыемстваў). «Галоўная судзейская калегія» - галоўны суддзя спаборніцтваў, намеснік галоўнага судзі спаборніцтваў і суддзя-сакратар спаборніцтваў, ўпаўнаважаныя РГА «БАТС» кіраваць падрыхтоўкай, правядзеннем і падвядзеннем вынікаў спаборніцтва. «Галоўны суддзя» - фізічная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі спаборніцтваў, ўпаўнаважаныя РГА «БАТС» забяспечыць кіраўніцтва працай судзейскай калегіі на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў спаборніцтва. «Намеснік галоўнага судзі» - фізічная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі спаборніцтваў, ўпаўнаважаныя РГА «БАТС» забяспечыць сумесна з галоўным суддзёй кіраўніцтва працай судзейскай калегіі на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў спаборніцтва. «Суддзя-сакратар» - фізічная асоба, якое ўваходзіць у склад галоўнай судзейскай калегіі спаборніцтваў, ўпаўнаважаныя РГА «БАТС» забяспечыць кіраўніцтва падліковай камісіяй на этапах падрыхтоўкі, правядзення і падвядзення вынікаў спаборніцтва. «Ацэначны суддзя» - фізічная асоба, якая прайшла падрыхтоўку суддзяў па танцавальнаму спорце і тое, якое мае адпаведную судзейскую катэгорыю, ўпаўнаважаныя РГА «БАТС»

забяспечыць і выконваць Правілы і Палажэння аб правядзенні спаборніцтваў па танцавальнаму спорце. «Суддзя-інфарматар» - фізічная асоба, упаўнаважаная РГА «БАТС» забяспечыць суб'ектаў спаборніцтваў неабходнай інфармацыяй пра склад судзейскай калегіі, ход і вынікі спаборніцтваў, правядзенне цырымоній адкрыцця, закрыцця і ўзнагароджання.

«Суддзя на музычным суправаджэнні» - фізічная асоба, упаўнаважаная РГА «БАТС» забяспечыць падбор і прайграванне фанаграм музычных кампазіцый для правядзення спаборніцтваў. «Трэнер» - фізічная асоба, член РГА «БАТС», які мае адукацыю ў сферы фізічнай культуры і спорту або які атрымаў допуск да заняткаў педагагічнай дзейнасцю ў сферы фізічнай культуры і спорту, які ажыццяўляе фізічнае выхаванне спартсменаў у працэсе іх спартыўнай падрыхтоўкі або іншых фізічных асоб у рамках фізкультурна-аздараўленчай, спартыўна-масавай работы, правядзенне іншых мерапрыемстваў, неабходных для спартыўнай падрыхтоўкі спартсменаў (каманд спартсменаў), а таксама кіраўніцтва трэніровачнай і (або) спаборніцкай дэ дзейнасцю спартсменаў (каманд спартсменаў).

«Вучэбна-трэніровачны працэс» - спосаб ажыццяўлення спартыўнай падрыхтоўкі пасродкам вучэбна-трэніровачных заняткаў, вучэбна-трэніровачных збораў, аднаўленчых, прафілактычных, аздараўленчых мерапрыемстваў, тэставання, інструктарскіх і судзейскай практыкі, удзелу ў спаборніцтвах і пр.

"Фізічная культура» - складовая частка культуры, сфера дзейнасці, якая ўяўляе сабой сукупнасць духоўных і матэрыяльных каштоўнасцяў, якія ствараюцца і выкарыстоўваюцца грамадствам для фізічнага развіцця чалавека, удасканалення яго дэ дзейнасці, накіраваная на ўмацаванне яго здароўя і якая спрыяе гарманічнаму развіццю асобы.

"Фізічная падрыхтоўка" - працэс выкарыстання сродкаў, метадаў, формаў і ўмоў заняткаў фізічнымі практыкаваннямі, які дазваляе накіравана ўздзейнічаць на фізічнае развіццё чалавека;

«Фізічнае развіццё» - гэта працэс станаўлення, фарміравання і наступнага змены на працягу жыцця індывіда морфафункцыянальных уласцівасцяў яго арганізма і заснаваных на іх фізічных якасцяў і здольнасцяў. «Фізічная падрыхтаванасць» - гэта вынік фізічнай падрыхтоўкі, увасоблены ў дасягнутым узроўні развіцця фізічных якасцяў, навыкаў і ўменняў, неабходных для паспяховага выканання абранага віду дзейнасці. "Фізічнае выхаванне» - комплексны працэс, які ўключае фізічную падрыхтоўку, накіраваны на фізічнае развіццё чалавека, набыццё

ім уменняў, навыкаў і ведаў у сферы фізічнай культуры і спорту ў мэтах фарміравання усебакова развітай і фізічна здаровай асобы.

«Клас спартыўнага майстэрства» - пэўны ўзровень фізічнага развіцця, тэхнічнай і музычна-эстэтычнай падрыхтаванасці спартсмена, якія забяспечваюць яму здольнасць выконваць фігуры і танцы пэўнай ступені складанасці.

«Класіфікацыйны група» - дапушчальны спартыўны клас майстэрства для спартсменаў адпаведнай узроставай катэгорыі. «Клуб па танцавальнаму спорце» - арганізацыя, якая ажыццяўляе дзейнасць па спартыўнай падрыхтоўцы спартсменаў (каманд спартсменаў) і прадстаўляе спартсменаў (каманды спартсменаў) ад свайго імя на спаборніцтвах па танцавальнаму спорце. «Вучэбна-трэніровачныя зборы» (далей - УТС) - спецыяльна арганізаваныя мерапрыемствы, якія маюць спартыўны, педагогічны і выхаваўчы характар, скіраваныя на павышэнне ўзроўню майстэрства спартсменаў з мэтай іх падрыхтоўкі і паспяховага ўдзелу ў спаборніцтвах і спартыўна-масавых мерапрыемствах, а таксама аднаўлення пасля іх.

«Вучэбна-трэніровачныя заняткі» (далей - УТЗ) - сістэмна арганізаваная сукупнасць трэніровачных сродкаў і метадаў падрыхтоўкі спартсменаў, якая прадугледжвае як засваенне новага матэрыялу (вывучэнне элементаў тэхнікі, схем, варыяцый), так і яго замацаванне і ўдасканаленне.

«Танцавальная пара» - два спартсмены супрацьлеглага полу, сумесна выступаючы на спаборніцтвах сярод танцавальных пар.

«Формейшн» - від танцавальнага спорту, які прадугледжвае падрыхтоўку і сінхроннае ўзаемазалежнасць выкананне камандай спартсменаў (камандай формейшн) мультитанцавальнай кампазіцыі, пад спецыяльна створаную музычную фанаграму на паркеце.

«Каманда формейшн» - гэта спартыўная каманда, якая складаецца з васьмі, сямі або шасці танцавальных пар, якая ўяўляе сабой асноўную спаборніцкую адзінку турніраў формейшн.

«Шоу данс» - від танцавальнага спорту, які прадугледжвае падрыхтоўку і выкананне танцавальнай парай мультитанцавальнай кампазіцыі, пад спецыяльна створаную музычную фанаграму на паркеце.

«Сістэма скейтинг» - сістэма падліку вынікаў у танцавальным спорце, заснаваная на думцы большасці суддзяў і якая дазваляе размеркаваць месцы паміж спартоўцамі ў фінальным раўндзе.

«Член зборнай каманды па танцавальнаму спорце» - спартовец, член РГА «БАТС», які выступае ў складзе танцавальнай пары або каманды

формейшн, уключанай у зборную каманду Рэспублікі Беларусь па выніках Першыства або Чэмпіянату Рэспублікі Беларусь.

«Асабісты трэнер» - фізічная асоба, член РГА «БАТС», які займаецца непасрэднай арганізацыяй трэніровачнага і спаборніцкага працэсаў з танцавальнай парай ці камандай формейшн. «Старэйшы трэнер зборнай каманды» - фізічная асоба, якая займаецца арганізацыяй трэніровачнага і спаборніцкага працэсу з танцавальнай парай ці камандай формейшн, якая ўваходзіць у зборную каманду Рэспублікі Беларусь, што сцвярджаюць Бюро Праўлення РГА «БАТС» па прапанове спартыўнай камісіі. «Галоўны трэнер зборнай каманды» - фізічная асоба, член РГА «БАТС», кіруючы трэніравальнымі і арганізацыйнымі мерапрыемствамі трэнераў зборнай каманды, што сцвярджаюць Бюро Праўлення РГА «БАТС» па прапанове спартыўнай камісіі.

«Спартакіяда» - комплекснае спартыўна-масавае мерапрыемства па танцавальнаму спорце. «Універсіяда» - спаборніцтва сярод дзеючых студэнтаў навучальных устаноў (не маладзей 17 і не старэйшыя за 28 гадоў) па танцавальнаму спорце. «Фэст» - культурна-масавае мерапрыемства, святочнага характару, накіраванае на паказ (агляд), распаўсюджванне і (або) папулярызаванне вынікаў і дасягненняў людзей у розных напрамках творчай дзейнасці. Можа ўтрымліваць элемент спаборнасці (ўключаць конкурсы, намінацыі, прэміі і да т.п.).

«Конкурс» - культурна-масавае мерапрыемства, якое праводзіцца з мэтай выявіць лепшага прэтэндэнта на перамогу (пераможцы), дыпламанта, лаўрэата з ліку заяўленых удзельнікаў у адпаведнасці з правіламі і ўмовамі, пэўнымі арганізатарамі. Ацэньваецца журы.

«Журы» - гурт ўпаўнаважаных асоб, часцей за ўсё прафесійна падрыхтаваных спецыялістаў у пэўным кірунку творчай дзейнасці, здольных даць аб'ектыўную экспертную ацэнку і вызначыць пераможцу з ліку заяўленых удзельнікаў культурна-масавага мерапрыемства ў адпаведнасці крытэрамі, пэўнымі арганізатарамі.

Лацінаамерыканская праграма

Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў

Паняцце Дзеянне у корпусе. 5 асноўных дзеянняў: Перамяшчэнне (Translation), Сцісканне (Squeeze), Вярчэнне (Rotation), Нахіл (Sway), Пашырэнне (Extension) і дадатковае Кантракцыя (Contraction). Сутнасць кожнага з іх.

Тэрміны Крок / Дзеянне (Step /Action). Іх асаблівасці і адрозненні.

Паняцце Пазіцыі ступняў (FootPlacement). Графічныя абазначэнні, прынятыя ў лацінаамерыканскай праграме. 2 фазы пры выкананні крокаў. Пазіцыя цэнтральнага балансу, пазіцыя частковага альбо поўнага пераносу вesa цeла.

Агульныя дзеянні у лацінаамерыканскай праграме

1	Дзеянне свівл (Swivel action)	Агульнае для ўсіх танцаў	9	Дзеянне Баунс	Датычыцца да танца Самба
			10	Дзеянне мерэнга	Самба, Ча-ча-ча, Джайв
2	Дзеянне спіраль (Spiral action)	Агульнае для ўсіх танцаў	11	Крокі наперад	Самба, Ча-ча-ча, Румба
			12	Крокі назад	Ча-ча-ча, Румба
3	Затрыманая крокі (Delayed action)	Агульнае для ўсіх танцаў	13	Крокі ўбок	Самба, Ча-ча-ча, Румба
			14	Чэкавы крок наперад	Ча-ча-ча, Румба
4	Лацінскі крыж (Latin Cross)	Агульнае для ўсіх танцаў	15	Чэкавы крок назад	Ча-ча-ча, Румба
			16	Крок наперад з паваротам	Ча-ча-ча, Румба
5	Спіны і павароты у лаціне (Spins and Turns)	Агульнае для ўсіх танцаў	17	Крок назад з паваротам	Ча-ча-ча, Румба
			18	Крок на месцы	Ча-ча-ча, Румба
			19	Перанос вагі цeла на месцы	Ча-ча-ча, Румба
6	Крокі (Steps)	Агульнае для ўсіх танцаў	20	Дзеянне кубінскі рок	Ча-ча-ча, Румба
			21	Дзеянне кубінскі брэйк	Ча-ча-ча
7	Браш (Brush)	Агульнае для ўсіх танцаў	22	Кукарача	Румба
			23	Марш	Пасодобль
8	Сліп у ступні (Slip action)	Агульнае для ўсіх танцаў	24	Апель	Пасодобль
			25	Скачкі	Толькі для джайва

Дзеянне Свівл (Swivelaction). Тэхнічныя асаблівасці (работа ступні, ступень паварота, работа мышц і бядра, дзеянне цeла, таймінг). Разнавіднасці дзеяння Свівл (наперад, назад, свівл-змена)

Дзеянне Спіраль (Spiralaction). Разнавіднасці: *Спіральны крыж (SpiralCross)* і *Спіральны паварот (SpiralTurn)*. Тэхнічныя асаблівасці

Затрыманая дзеянне (Delayedaction). Розныя тыпы (крок наперад, крок назад, крок наперад з паваротам, чэкавы крок наперад). Таймінг.

Дзеянне Лацінскі крыж (LatinCross). Тэхнічныя асаблівасці.

Спіны і павароты ў Лацінаамерыканскай праграме. Асноўныя тыпы і іх тэхнічныя асаблівасці (паварот на трох кроках, працягнутыя спіны), іх адрозненні.

Дзеянне Мерэнга (Merengue). Тэхнічныя асаблівасці гэтага дзеяння. Разнавіднасці Мерэнга (наперад, назад, убок).

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), Ступенні павароту (QuantityofTurn). Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Работа ступні (Footaction). 9 асноўных пазіцый ступні (абцас, падушачка, насок, уся ступня і г.д.)

Таймінг (Timing). Азначэнне паняцця Таймінг. Тэмп. Колькасць удараў ў хвіліну. Плаваючы таймінг (Shuffletiming) ў спартыўна – бальным танцы. Музыкальны размер ў розных танцах, акцэнтны. Музыкальная структура танца у схемах.

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), Ступенні павароту (QuantityofTurn). Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Пазіцыя у пары. Пазіцыя партнеркі у суадносінах з партнёрам і вярчэнне партнеркі у адносінах да партнёра. Закрытая пазіцыя (ClosePosition), Адкрытая пазіцыя (OpenPosition), Пабольшаная Адкрытая пазіцыя (ExtendedOpenPosition), Левая дыяганальная пазіцыя (LeftDiagonalPosition), Правая дыяганальная пазіцыя (RightDiagonalPosition), Веерная пазіцыя FanPosition), Левая бакавая пазіцыя (LeftSidePosition), Правая бакавая пазіцыя (RightSidePosition), Правая дыяганальная пазіцыя па-за плячамі (BackRightDiagonalPosition), Закрытая пазіцыя па-за плячамі (BackClosePosition), Адкрытая пазіцыя па-за плячамі (BackOpenPosition), Пабольшаная Адкрытая пазіцыя па-за плячамі (ExtendedBackOpenPosition), Левая дыяганальная пазіцыя па-за плячамі (BackLeftDiagonalPosition).

Вярчэнне партнеркі ў суадносінах да партнёра: Насупраць (Opposing), Аднолькава (Same), Правая вуглавая (RightAngle), Левая вуглавая (LeftAngle).

Пазіцыя корпуса ў залежнасці ад паварота цела: Праменадная (PromenadePosition), Фалавэй (FallawayPosition), Контрпраменадная (CounterPromenadePosition), Контрфалавэйная (CounterFallawayPosition).

Вядзенне партнеркі. 2 тыпа вядзення: кантактнае (connectionlead) і візуальнае (visualead). Паняцце Націск (Pressure). 3 тыпа націску ў залежнасці ад напрамку вядзення.

Пастаноўка рук. Левая рука да правай рукі (LeftHandtoRightHand), Правая рука да правай рукі (RightHandtoRightHand), Правая рука да левай рукі (RightHandtoLeftHand), Левая рука да левай рукі (LeftHandtoLeftHand), Абедзьве рукі (BothHandHold), Закрытая (NormalHold), Праменадная (PromenadeHold), Контрпраменадная (CounterPromenadeHold), Ценевая (Shadow).

Работа бядра. Васьмёрка, Васьмерка наадварот. Круг. Палова круга. Прама. Нахіленне, Твіст.

Работа корпусу. Перамяшчэнне (Translation), Сцісканне (Squeeze), Вярчэнне (Rotation), Нахіл (Sway), Пашырэнне (Extension) і дадатковае Кантракцыя (Contraction).

Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў

Асноўныя паняцці еўрапейскіх танцаў. *Стойка (Posture)* у еўрапейскай праграме спартыўных-бальных танцах. Асаблівасці стойкі партнера і партнеркі. *Рухі наперад, назад і ўбок, зніжэнне і пад'емы.*

Паняцце “*Дзеянне у корпусе*” (BodyAction) і “*Анатомія*” (Anatomy) выкарыстоўваюцца ў еўрапейскай праграме. Сагітальны, франтальны і гарызантальны зрэз. Выкарыстоўванне розных тыпаў зрэзаў на прыкладзе асноўных тыпаў дзеяння у корпусе (*rotation, extension, sway*).

Прынцыпы работы розных тыпаў мышц у еўрапейскай праграме спартыўных бальных танцаў на прыкладзе базавых фігур (Правы паварот) (NaturalTurn)

Паняцце *Ход (Step)*, *Пазіцыя ступней (FootPlacement)*, *Свінгавы крок убок (Swingsidestep)*, *Пазіцыя цэнтральнага балансу (Centerbalanceposition)*.

Паняцце “*drive-action*” пры выкананні крокаў наперад у еўрапейскай праграме. Асноўныя тыпы суб-дзеянняў: *lower, resist, control, push, recover*. Паняцце “*drive-action*” пры выкананні крокаў назад у еўрапейскай праграме. Асноўныя тыпы суб-дзеянняў: *lower, resist, control, push, recover*.

Прынцып свінга пры выкананні крокаў. *Drive-action і свінг-эфект* у еўрапейскай праграме.

Абцасавы паварот (HeelTurn). Тэхнічныя адметнасці выканання абцасавых паваротаў для партнера і партнеркі. *Абцасавы пул (HeelPull)* - як тып абцасавых паваротаў.

Піват (Pivot), *Зваротны піват (ReversePivot)*, *Піват-акцыя (Pivotingaction)*, *Спін-наварот (NaturalSpinTurn)*, *Працягнуты спін (ContinuousSpin)* у еўрапейскай праграме. Тэхнічныя асаблівасці.

Падрыхтоўчы крок (Preparingstep), *Шасэ (Chasse)*, *Браш (Brush)* – асноўныя тыпы дзеянняў у еўрапейскай праграме.

Паняцце *Шасэ (Chasse)* у еўрапейскай праграме. Асноўныя характарыстыкі дзеяння Шасэ. Разнавіднасці шасэ: Прагрэсіўнае шасэ направа (*ProgressiveChasstoRight*) і Прагрэсіўнае шасэ налева (*ProgressiveChasstoLeft*).

Паняцці *Закрыцце (Close)*, *Скрыжаванне (Crossing)*.

Тэрмін *Твіст наварот (TwistTurn)*. Асноўныя тэхнічныя характарыстыкі.

Паняцце ППДК (*CBMP*). Значэнне тэрміну. Выкарыстанне гэтай пазіцыі у танцы.

Вядзенне бокам (SideLeading). Неабходнасць выкарыстоўвання дадзенай пазіцыі.

Насковы піват (ToePivot). Асноўныя тэхнічныя асаблівасці. Класічныя прыклады Насковага півата ў фігурах.

Раўненне (Alignment) – Кірунак (Direction), *Ступенні навароту (QuantityofTurn)*. Вывучэнне наглядных схем і дапаможнікаў па арыентаванню на танцавальнай пляцоўцы.

Работа ступні (Footaction). 9 асноўных пазіцый ступні. *Прынцып перакатуступні (The Foot-Roll principles)*.

Таймінг (Timing). Азначэнне паняцця Таймінг. Тэмп. Колькасць удараў ў хвіліну. Плаваючы таймінг (*Shuffletiming*) ў спартыўна – бальным танцы. Музыкальны размер ў розных танцах, акцэнты. Музыкальная структура танца у схемах.

Пазіцыя ў пары, *Пастаноўка рук (HandHold)*. 9 асноўных пазіцый у пары: *Закрытая (Righttoright)*, *Звонку (Outside Partner Position)*, *Праменадная (Promenade Position)*, *Фалавэй (Fallaway Position)*, *Контрпраменадная (Counter Promenade Position)*, *Контрфалавэйная (Counter Fallaway Position)*, *Вінгавая (Lefttoleft)*, *Прававуглавая (Right Angle Position)*, *Левавуглавая (Left Angle Position)*.

6 асноўных пазіцый галавы. Залежнасць змены пазіцый галавы ад выкананых дзеянняў у копусе.

Вярчэнне (Rotation). Значэнне тэрміну. Тры спосабы выкарыстання Вярчэння: *СДК – супрацьдзеянне корпуса (CBMorLightness)*, *Вядзенне (Leading)*, *Дынаміка (Dynamics)*. Сутнасць паняцця кожнага з паняццяў. Прыклады выкарыстання.

Зніжэнні і пад'ёмы (RiseandFall). Зніжэнні і пад'ёмы ў ступнях, нагах і корпусе (*Foot, Leg, Body*).

Разнавіднасці *Свэяў (Sway)*: тэхнічны (*technical*), паламаны (*broken*), касметычны (*cosmetic*). Прыклады выкарыстання розных тыпах свэяў у разнастайных фігурах.

Паняцце аб'ёмнага верху у партнеркі (*Extension*). Прынцыпы стварэння аб'ёмнай пазіцыі.

Літаратура:

1. Slow Waltz / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 139 p.
2. Tango / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 170 p.
3. Viennese Waltz / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 156 p.
4. Slow Fox / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 167 p.
5. Quickstep / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.:Vialle Della Letteratura, 2013. – 149 p.
6. Samba / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 213 p.
7. Cha cha cha / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 227 p.
8. Rumba / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 189 p.
9. Pasodoble / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 173 p.
10. Jive / M. Sietas, N.Ambros, D. Cacciari [and others]. – Roma.: Vialle Della Letteratura, 2013. – 174 p.1. *Лэрд, У.* Техника исполнения латиноамериканских танцев / У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 186 с.
11. *Лэрд, У.* Техника исполнения латиноамериканских танцев:дополнение / У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 63с.
12. *Мур, А.* Бальные танцы / А.Мур; пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 2004.– 319 с.
13. *Ромэн, Э.* Вопросы и ответы на экзаменах уровня сложности “ассоушиэйт” по латине и стандарту имперского общества учителей танца / Э.Ромэн; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998. – 76 с.
14. *Смит-Хэмпишр, Г.* Венский вальс. Как воспитать чемпиона / Г.Смит-Хэмпишр. – Ростов н/Д.: Феникс, 2000. – 285 с.
15. *Техника* бальных танцев / Имперское общество учителей танца; пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 1994. – 134с.

16. *Ховард, Г.* Техника исполнения стандартных танцев / Г.Ховард.– М.: БММ АО,1999. – 80 с.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1 Тэматыка практычных (лабараторных) заняткаў

Практычная частка курса накіравана на авалоданне студэнтамі прафесійнымі ўменнямі і навыкамі выканання базавых рухаў, вучэбных камбінацый і правіламі састаўлення конкурсных кампазіцый для танцораў пэўнага класу альбо для танцораў адкрытых груп. На практычных занятках студэнты знаёмяцца са спецыфікай правядзення ўрокаў, пабудаваных на матэрыяле бальнай харэаграфіі, авалодваюць педагагічнымі ўменнямі ў дадзенай галіне харэаграфічнага мастацтва.

Тэматыка практычных заняткаў па еўрапейскай праграме:

1. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
2. Павольны Вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
3. Павольны Вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
4. Танга. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
5. Танга. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Танга. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
7. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
8. Венскі вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

- Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
9. Венскі вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 10. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 11. Павольны Факстрот. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 12. Павольны Факстрот. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 13. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 14. Квікстэп. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 15. Квікстэп. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.

Тэматыка практычных заняткаў па лацінаамерыканскай праграме:

1. Самба. Баунсінг як спецыфічнае дзеянне у танцы Самба. 2 фазы Баунсінга. Баунсінг у разнастайных фігурах у танцы Самба і яго ступень выкарыстання ў розных элементах. Адрпрацоўка дзеяння Баунсінг у танцавальных звязках. Паняцце Рытмічны Баунс і варыяеты яго выкарыстання. Асноўныя тыпв рытму ў танцы Самба.
2. Самба. Дзяленне фігур па роднасных прыкметах і адрпрацоўка іх на звязках (Вольта, Батафога, Самба-ход, Лок, Віск, Крок, Рол, Рок). Метады змены ног у танцы Самба (метады 1, метады 2, метады 3). Састаўленне танцавальных звязак для адрпрацоўкі змены ног.
3. Самба. Састаўленне звязак для партнеркі і для партнёра. Падкрэсліванне адрозненняў. Розныя стылі выканання танца Самба. Састаўленне звязак студэнтамі па прапанаванаму прыкладу.

4. Самба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
5. Самба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Самба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
7. Кантрольная кропка па танцы Самба. Выкананне танцавальных звязак па тэме танец Самба і конкурснае выкананне састаўленай студэнтам кампазіцыі сольна і ў пары.
8. Ча-ча-ча. Шасэ і крокі як адметныя элементы танца. Прымяненне ўсіх тыпаў Шасэ (Ронд-шасэ, Сліп-Шасэ, Хіп-твіст-шасэ, Таймстэп-шасэ, Кампактнае шасэ, Віск-шасэ, Док-шасэ, Шасэ направа і налева, Мерэнга-шасэ, Вольта-крос шасэ (варыянт 1 і 2) у танцавальных звязках.
9. Ча-ча-ча. Дзеянне Кубінскі Брэйк, тэхнічныя асаблівасці выканання. Розныя варыянты выканання. Адпрацоўка дадзенага элемента на прапанаванай звязке. Састаўленне студэнтамі звязак і іх выкананне. Метады змены ног ў танцы Ча-ча-ча (6 метадаў) і адпрацоўка іх на звязках.
10. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
11. Ча-ча-ча. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
12. Ча-ча-ча. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
13. Кантрольная кропка па танцы Ча-ча-ча.
14. Румба. Крокі, Затрыманьня крокі, Кукарача, Крокі чэкавыя, Крокі з паваротам. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
15. Румба. Крокі на месцы, Перанос вагі на месцы, Кубінскі рок. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.

16. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
17. Румба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
18. Румба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
19. Кантрольная кропка па танцы Румба.
20. Пасадобаль. Пастаноўка корпуса, асаблівасці пастаноўкі корпуса ў партнёра і ў партнеркі. Апель – падрыхтоўчы крок, асаблівасці выканання. Марш – як тып крока наперад у Пасадоблі. Асаблівасці вярчэння і работы калена. Абцасавы паварот – адрозненні ў выкананні ад еўрапейскай праграмы. Пасадобаль. Лініі ў танцы Пасадобаль: Іспанская і 3 націскам. Практычныя прыклады іх ўжывання ў танцы. Метады змены ног (5 метадаў). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
21. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
22. Пасадобаль. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
23. Пасадобаль. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
24. Кантрольная кропка па танцы Пасадобаль.
25. Джайв. Розныя варыянты існуючых рытмаў у Джайве. Стылі танца Джайв: свінгавы і падскокавы. Фігуры, якія выконваюцца толькі ў адным стылі. Звязкі пабудаваныя у свінгавым і падскокавым стылях.
26. Дзеянне Рок. Шасэ у танцы Джайв (Шасэ налева – направа, Лок-шасэ, Вольта-крос шасэ, Ронд – шасэ). Змяненне формы Джайв Шасэ (5 варыантаў). Складанне студэнтамі звязак на аснове Шасэ.
27. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.

28. Джайв. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
29. Джайв. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
30. Кантрольная кропка па танцы Джайв.

Тэматыка практычных заняткаў па еўрапейскай праграме:

1. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
2. Павольны Вальс. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
3. Павольны Вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
4. Павольны Вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
5. Танга. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Танга. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
7. Танга. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
8. Танга. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
9. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

- Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
10. Венскі вальс. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 11. Венскі вальс. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 12. Венскі вальс. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 13. Венскі вальс. Танцаванне конкурсных звязак у розных саставах.
Кантрольная кропка.
 14. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 15. Павольны Факстрот. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 16. Павольны Факстрот. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 17. Павольны Факстрот. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
 18. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 19. Квікстэп. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
 20. Квікстэп. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.
Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.

21. Квікстэп. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.

Тэматыка практычных заняткаў па лацінаамерыканскай праграме

1. Самба. Баунсінг як спецыфічнае дзеянне у танцы Самба. 2 фазы Баунсінга. Баунсінг у разнастайных фігурах у танцы Самба і яго ступень выкарыстання ў розных элементах. Апрацоўка дзеяння Баунсінг у танцавальных звязках. Паняцце Рытмічны Баунс і варыянты яго выкарыстання. Асноўныя тыпы рытму ў танцы Самба.
2. Самба. Дзяленне фігур па роднасных прыкметах і апрацоўка іх на звязках (Вольта, Батафога, Самба-ход, Лок, Віск, Крок, Рол, Рок).
3. Самба. Метады змены ног у танцы Самба (метады 1, метады 2, метады 3). Састаўленне танцавальных звязак для апрацоўкі змены ног.
4. Самба. Састаўленне звязак для партнеркі і для партнёра. Падкрэсліванне адрозненняў. Розныя стылі выканання танца Самба. Састаўленне звязак студэнтамі па прапанаванаму прыкладу.
5. Самба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
6. Самба. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
7. Самба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзроўню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
8. Самба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
9. Кантрольная кропка па танцы Самба. Выкананне танцавальных звязак па тэме танец Самба і конкурснае выкананне састаўленай студэнтам кампазіцыі сольна і ў пары.
10. Ча-ча-ча. Шасэ і крокі як адметныя элементы танца. Прымяненне ўсіх тыпаў Шасэ (Ронд-шасэ, Сліп-Шасэ, Хіп-твіст-шасэ, Таймстэп-шасэ, Кампактнае шасэ, Віск-шасэ, Лок-шасэ, Шасэ направа і налева, Мерэнга-шасэ, Вольта-крос шасэ (варыянт 1 і 2) у танцавальных звязках.

11. Ча-ча-ча. Дзеянне Кубінскі Брэйк, тэхнічныя асаблівасці выканання. Розныя варыянты выканання. Адпрацоўка дадзенага элемента на прапанаванай звязке. Састаўленне студэнтамі звязак і іх выкананне.
12. Ча-ча-ча. Вярчэнні, павароты. Выкарыстанне іх у розных звязках, камбінаванне з базавымі фігурамі
13. Ча-ча-ча. Метады змены ног ў танцы Ча-ча-ча (6 метадаў) і адпрацоўка іх на звязках.
14. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
15. Ча-ча-ча. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
16. Ча-ча-ча. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Танцаванне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
17. Ча-ча-ча. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
18. Кантрольная кропка па танцы Ча-ча-ча.
19. Румба. Крокі, Затрыманыя крокі, Кукарача, Крокі чэкавыя, Крокі з паваротам. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
20. Румба. Крокі на месцы, Перанос вагі на месцы. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
21. Румба. Кубінскі рок. Сінкапіраваны кубінскі рок. Тэхнічныя, музычныя асаблівасці. Адпрацоўка паасобна і разам ў звязках.
22. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
23. Румба. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага і сярэбранага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
24. Румба. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна.

- Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах.
Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
25. Румба. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
26. Кантрольная кропка па танцы Румба.
27. Пасадобаль. Пастаноўка корпуса, асаблівасці пастаноўкі корпуса ў партнёра і ў партнеркі. Апель – падрыхтоўчы крок, асаблівасці выканання. Марш – як тып крока наперад у Пасадоблі.
28. Пасадобаль. Асаблівасці вярчэння работы каленаў танцы. Абцасавы паварот – адрозненні ў выкананні ад еўрапейскай праграмы. Практычныя прыклады фігур з выкарыстаннем абцасавага паварота.
29. Пасадобаль. Лініі ў танцы Пасадобаль: Іспанская і лінія з націскам. Практычныя прыклады іх ўжывання ў танцы. Метады змены ног (5 метадаў). Састаўленне танцавальных звязак для адпрацоўкі змены ног.
30. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
31. Пасадобаль. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
32. Пасадобаль. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзроўню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
33. Пасадобаль. Музыкальная раскладка па часткам. Музыкальная раскладка кожнай часткі. Раскладка базавых фігур на кожную частку. Практычная адпрацоўка.
34. Пасадобаль. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
35. Кантрольная кропка па танцы Пасадобаль.
36. Джайв. Розныя варыянты існуючых рытмаў у Джайве. Стылі танца Джайв: свінгавы і падскокавы. Фігуры, якія выконваюцца толькі ў адным стылі. Звязкі пабудаваныя у свінгавым і падскокавым стылях.
37. Дзеянне Рок. Шасэ у танцы Джайв (Шасэ налева – направа, Лок-шасэ, Вольта-крос шасэ, Ронд – шасэ). Змяненне формы Джайв Шасэ (5 варыянтаў). Складанне студэнтамі звязак на аснове Шасэ.

38. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур бронзавага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
39. Джайв. Паўтарэнне базавых фігур сярэбранага ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
40. Джайв. Вывучэнне базавых фігур залатога ўзройню. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур сольна. Выкананне танцавальных звязак на аснове дадзеных фігур у парах. Выкананне процілеглай партыі сольна і ў парах.
41. Джайв. Састаўленне конкурснай кампазіцыі на аснове базавых фігур з улікам таймінгу, музычнасці, акцэнтаў і дынамікі.
42. Кантрольная кропка па танцы Джайв.
43. Еўрапейская праграма: Павольны вальс, Танга, Венскі вальс, Факстрот, Квікстэп. Паўтарэнне конкурсных звязак па ўсім танцам.
44. Лацінаамерыканская праграма: Самба, Ча-ча-ча, Румба, Пасадобаль, Джайв. Паўтарэнне конкурсных звязак па ўсім танцам.

3.2 Заданні і метадычныя рэкамендацыі да практычных заняткаў

Прыкладныя варыянты танцавальных звязак

Павольны Вальс

Chasse-Change

1. Closed Change on R
2. Closed Change on L
3. Natural Turn
4. Hesitation Change
5. Progressive Chasse to R
6. Backward Lock
7. Outside Change
8. Chasse From PP
9. Running Cross Chasse
10. Left Whisk
11. Untwist

Weave-Whisk-Wing

1. Back Whisk
2. Weave From PP
3. Wing
4. Whisk
5. Chasse From PP
6. Natural Turn
7. Impetus
8. Wing From PP
9. Telemark to PP
10. Running Weave From PP
11. Contra Check
12. Open Natural Turn
13. Outside Spin
14. Natural Spin Turn
15. Basic Weave

Танга

Promenade

1. Progressive Link
2. Closed Promenade
3. Tap to PP
4. Open Promenade
5. Whisk
6. Back open Promenade
7. Rock on L

8. Rock on R
9. Back Corte
10. Telemark to PP
11. Promenade Link turned to R
12. Contra Check
13. Brush Tap

Step

1. Progressive Side Step Reverse Turn
2. Fallaway Four Step
3. Closed Promenade
4. Four Step
5. Open Promenade
6. Progressive Side Step
7. Five Step
8. Closed Promenade
9. Mini Five Step
10. Promenade Link Turn R
11. Four Step Change

Факстрот

Weave

1. Whisk
2. Weave From PP
3. Three Step
4. Natural Weave
5. Curved Three Step
6. Feather Finish
7. Basic Weave
8. Whisk
9. Running Weave From PP

Telemark

1. Telemark
2. Curved Feather
3. Outside Spin
4. Natural Hover Telemark
5. Telemark to PP
6. Feather Ending
7. Change of Direction
8. Natural Telemark
9. Three Step
10. Hover Telemark to PP
11. Running Weave From PP

КВИКСТЭП

Reverse

1. Double Reverse Spin
2. Telemark
3. Natural Spin Turn
4. Reverse Pivot
5. Drag Hesitation
6. Running Finish
7. Forward Lock
8. Natural Turn
9. Hesitation Change
10. Open Reverse Turn
11. Hover Corte
12. Back Whisk

Running

1. Backward Lock
2. Step
3. Running Cross Chasse
4. Forward Lock
5. Running Natural Turn
6. Progressive Chasse to R
7. V-6
8. Quarter Turn to R
9. Six Quick Run
10. Natural Spin Turn
11. Reverse Pivot
12. Open Reverse Turn
13. Four Quick Run
14. Quarter Turn to R

3.3 Тэматыка індывідуальных заняткаў

План навучання па курсу Спартыўна-бальны танец прадугледжвае 2 гадзіны індывідуальных заняткаў з выкладчыкам. Індывідуальныя заняткі накіраваны на паляпшэнне, развіццё, удасканалванне танцавальных навыкаў, паглыбленне ведаў па тэорыі бальнай харэаграфіі.

1. Работа з падручнікам WDSF (агульныя прынцыпы, вывучэнне найбольш цяжкіх элементаў, растлумачэнне незнаёмых танцавальных дзеянняў)
2. Вусны адказ і практычная дэманстрацыя па фігурам падручніка
3. Састаўленне танцавальных звязак на зададзеную тэматыку.
4. Адпрацоўка розных тэхнічных элементаў па выбранай тэматыке.

4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ

4.1 Спіс пытанняў да экзамена (заліка)

1 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 1-2 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 1 і 2 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне танцавальных кампазіцый на аснове базавых фігур бронзавага ўзроўню сольна
2. Выкананне танцавальных кампазіцый на аснове базавых фігур бронзавага ўзроўню ў парах

Тэарэтычнае апытанне адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

1 семестр

1. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
2. Прадэманстраваць фігуру “Закрытая змена” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
3. Прадэманстраваць фігуру “Правы паварот” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
4. Прадэманстраваць фігуру “Віск (Whisk)” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
5. Прадэманстраваць фігуру “Базавае пляценне (Weave)” у танцы “Павольны вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
6. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Ганга»

7. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўнае звяно (link)” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
8. Прадэманстраваць фігуру “Правы твіст (twist) паварот” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
9. Прадэманстраваць фігуру “Правы праменадны паварот” у танцы “Танга”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
10. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Венскі вальс»
11. Прадэманстраваць фігуру “Правы паварот” у танцы “Венскі вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
12. Прадэманстраваць фігуру “Левы паварот” у танцы “Венскі вальс”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
13. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Факстрот»
14. Прадэманстраваць фігуру “Крок пяро (FeatherStep)” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
15. Прадэманстраваць фігуру “Левы паварот” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
16. Прадэманстраваць фігуру “Правы паварот” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
17. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты правы паварот” у танцы “Факстрот”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
18. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Квікстэп»
19. Прадэманстраваць фігуру “Чвэртавы паварот направа і налева” у танцы “Квікстэп”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.
20. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўнае шасэ налева” у танцы “Квікстэп”, назваць таймінг, нахілы, зніжэнні і падыманні, пералічыць ужытыя дзеянні.

2 семестр

1. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Самба»
2. Прадэманстраваць фігуру “Прагрэсіўны аснаўны ход” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.

3. Прадэманстраваць фігуру “Самба шасэ ў бок” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
4. Прадэманстраваць фігуру “Крыс крос (criss-cross) батафога” у танцы “Самба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
5. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Ча ча ча»
6. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты хіп твіст” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
7. Прадэманстраваць фігуру “Аіда” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
8. Прадэманстраваць фігуру “Клюшка” у танцы “Ча ча ча”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
9. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Румба».
10. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыты аснаўны ход” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
11. Прадэманстраваць фігуру “Веер” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
12. Прадэманстраваць фігуру “Адкрыццё вонкі (openingout)” у танцы “Румба”, назваць таймінг, работу бядра і корпуса, пералічыць ужытыя дзеянні.
13. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Пасадобаль».
14. Прадэманстраваць фігуру “Разыходжанне (Separation)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
15. Прадэманстраваць фігуру “Праменад (Promenade)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
16. Прадэманстраваць фігуру “Шаснаццаць (Sixteen)” у танцы “Пасадобаль”, назваць таймінг, нахілы, пазіцыі ў пары, работу корпуса, ужытыя дзеянні.
17. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Джайв».
18. Прадэманстраваць фігуру “Звяно (Link)” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.
19. Прадэманстраваць фігуру “Хлыст (Whip)” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.
20. Прадэманстраваць фігуру “Праменадныя крокі павольныя і хуткія” у танцы “Джайв”, назваць таймінг, пазіцыі ў пары, работу ступні, корпуса, бядра, ужытыя дзеянні.

3 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 5-6 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 5 і 6 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый сольна
 2. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый у парах
- Тэарэтычнае апытанне** адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

5 семестр

1. «Крок», «Пазіцыя ступняў», «DriveAction», «Крокі наперад і назад»
2. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
3. «Свінг», «Свінгавыкроку бок»
4. «Абцасавы поворот», «Абцасавы пул»
5. «Піват (Правы і Левы)», «Піваціруючае дзеянне»
6. «Браш», «Шасэ»
7. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Танга»
8. «Працягнутыя спіны», «Спін паварот»
9. «Crossing» (асноўныя тыпы)
10. «Крок» у танцы «Танга», асаблівасці выканання
11. «Твіст паварот», «Direction»
12. «Работа ступні», «Alignment»
13. «СВМР», «Ступень паварота», «Падрыхтоўчы крок»
14. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Венскі вальс»
15. Назавіце 2 тыпа таймінга ў танцы «Танга», прывядзіце прыклад
16. «Foot-roll-principle», «Lightness»
17. «Пазіцыя ў пары» (ахарактарызаваць 9 асноўных пазіцый)
18. «Флекерны паварот», асаблівасці выканання
19. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Факстрот»
20. Работа галавы ў еўрапейскай праграме
21. «Спуск і пад'ём» (пералічыць варыянты пад'ёмаў)
22. «Свэй» (асноўныя тыпы іх ахарактарыстыка, прывядзіце прыклады)
23. «Sudden Movements» у танцы «Танга» (тыпы, лініі ў якіх яны выкарыстоўваюцца і асноўныя фазы)
24. «Абцасавы паварот» у танцы «Танга»

- 25.Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Квікстэп»
- 26.Назавіце асноўныя віды інтэрпрэтацыі харэаграфіі ў «Квікстэпе»
- 27.Таймінг у «Квікстэпе», прывядзіце прыклады
- 28.«Вядзенне бокам», «Насковы піват»
- 29.Таймінг у танцы «Факстрот», прывядзіце прыклады
- 30.«Extension» у еўрапейскай праграме

6 семестр

1. Дайце азначэнне дзеяння «Спіраль», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
2. Дайце азначэнне паняцця «Работа ступні». Назавіце 9 асноўных пазіцый
3. Назавіце і прадэманструйце 13 асноўных пазіцый у пары (пазіцыі партнеркі ў адносінах да партнёра).
4. Назавіце музыкальны размер і тэмп пяці лацінаамерыканскіх танцаў
5. Дайце азначэнне паняцця «Спіны і павароты», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
6. Пералічыце і прадэманструйце ўсе магчымыя ступені паварота ў лацінаамерыканскай праграме
7. Дайце азначэнне паняцця «Свівл», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння
8. Пералічыце асноўныя 4 пазіцыі ў пары (вярчэнне партнеркі ў адносінах да партнёра).
9. Дайце азначэнне паняцця «Мерэнга», пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння, іх асаблівасці
10. Назавіце асноўныя акцэнтаваныя ўдары ў пяці лацінаамерыканскіх танцах
11. Дайце азначэнне паняцця «Напрамак» («Alignment»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя накірункі ў лацінаамерыканскай праграме
12. Назавіце працягласць па наступным ударам: S, Q, &, a, 1.
13. Назавіце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці пазіцыі ў руках у лацінаамерыканскай праграме
14. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Самба»
15. Назавіце тыпы вядзення партнеркі ў лацінаамерыканскай праграме, іх разнавіднасці і шкалу націскаў у пары
16. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Ча-ча-ча»
17. Дайце азначэнне паняцця «Работа бедра» («Hip design»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
18. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Румба».
19. Дайце азначэнне паняцця «Работа корпуса» («Body muscular action»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
20. Пералічыце асноўныя дзеянні ў танцы «Джайв»

4 курс

Форма кантролю студэнтаў па дысцыпліне ў 7-8 семестры навучання - экзамен

Экзамены адбываюцца па заканчэнні 7 і 8 семестра навучання

Экзамен па дысцыпліне праводзіцца ў два этапы: практычны паказ і тэарэтычнае апытанне.

Практычны паказ адбываецца па заканчэнню аўдыторнага курса заняткаў

Ход практычнага паказу:

1. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый сольна
 2. Выкананне састаўленых студэнтамі танцавальных кампазіцый у парах
- Тэарэтычнае апытанне** адбываецца па раскладу экзаменацыйнай сесіі.

Пытанні да экзаменацыйнага тэарэтычнага апытання

7 семестр

1. «Крок», «Пазіцыя ступняў», «DriveAction», «Крокі наперад і назад»
2. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Павольны вальс»
3. «Свінг», «Свінгавы кроку бок»
4. «Абцасавы поворот», «Абцасавы пул»
5. «Піват (Правы і Левы)», «Піваціруючае дзеянне»
6. «Браш», «Шасэ»
7. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Танга»
8. «Працягнутыя спіны», «Спін паварот»
9. «Crossing» (асноўныя тыпы)
10. «Крок» у танцы «Танга», асаблівасці выканання
11. «Твіст паварот», «Direction»
12. «Работа ступні», «Alignment»
13. «СВМР», «Ступень паварота», «Падрыхтоўчы крок»
14. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп танца «Венскі вальс»
15. Назавіце 2 тыпа таймінга ў танцы «Танга», прывядзіце прыклад
16. «Foot-roll-principle», «Lightness»
17. «Пазіцыя ў пары» (ахарактарызаваць 9 асноўных пазіцый)
18. «Флекерны паварот», асаблівасці выканання
19. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Факстрот»
20. Работа галавы ў еўрапейскай праграме
21. «Спуск і пад'ём» (пералічыць варыянты пад'ёмаў)
22. «Свэй» (асноўныя тыпы іх характарыстыка, прывядзіце прыклады)
23. «Sudden Movements» у танцы «Танга» (тыпы, лініі якіх яны выкарыстоўваюцца і асноўныя фазы)

24. «Абцасавы паварот» у танцы «Танга»
25. Музыкальны размер, акцэнтаваныя ўдары, тэмп у танцы «Квікстэп»
26. Назавіце асноўныя віды інтэрпрэтацыі харэаграфіі ў «Квікстэпе»
27. Таймінг у «Квікстэпе», прывядзіце прыклады
28. «Вядзенне бокам», «Насковы піват»
29. Таймінг у танцы «Факстрот», прывядзіце прыклады
30. «Extension» у еўрапейскай праграме

8 семестр

1. Паняцце “Спіраль”, пералічыце і прадэманструйце разнавіднасці гэтага дзеяння.
2. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Самба”
3. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»: Separation with Lady’s Caping Walks; Closed Promenade; Left Foot Variation; Travelling Spins from Counter Promenade Position; Spanish Lines
4. Паняцце “Работа ступні” (9 асноўных пазіцый)
5. Назваць і прадэманстраваць 13 асноўных пазіцый у пары
6. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»: Attack; Banderillas; Farol; LaPasse; Twists; CoupePiquechangingLFtoRF
7. Паняцце “Спіны і павароты”, пералічыць і прадэманстраваць асноўныя разнавіднасці
8. Пералічыць і прадэманстраваць на прыкладзе розных фігур усе магчымыя ступені паваротаў у лацінаамерыканскай праграме
9. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Пасадобаль»: GrandCircle; Drag; PromenadeLink; Promenade; SyncoratedCoupePique
10. Паняцце “Свівал”, пералічыць і прадэманстраваць асноўныя разнавіднасці гэтага дзеяння
11. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Румба»: OverturnedBasic; ThreeAlemanas; RopeSpinning; ContinuousCircularHiptwist; AlternativeBasicMovement; NaturalTop
12. Паняцце “Мерэнга”, пералічыць і прадэманстраваць асноўныя разнавіднасці гэтага дзеяння
13. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Ча ча ча”
14. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Самба»: ReverseRoll; CariocaRuns; StationarySambaWalks; Plait; Maypole
15. Пералічыць і прадэманстраваць асноўныя дзеянні ў танцы “Самба”
16. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнты ў танцы “Румба”
17. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Ча ча ча»: Continuous Overturned Lock; Swivel from Overturned

Lock; Natural Top; Cross Basic with turn (ending in Fan Position); Hockey Stick; SweetHeart

18. Назваць тыпы вядзення партнеркі ў лацінаамерыканскай праграме
19. Пералічыць і прадэманстраваць асноўныя дзеянні ў танцы “Румба”
20. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Ча ча ча»: Open Basic movement; Natural Top; Close Hip Twist Spiral (ending in Fan Position); Alemana; Close Hip Twist (steps 1-5); Swivel Hip Twist; Swivels.
21. Дайце азначэнне паняцця «Работа бедра» («Hip design»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
22. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнтны ў танцы “Пасадобаль”
23. Пералічыць і прадэманстраваць асноўныя дзеянні ў танцы “Ча ча ча”
24. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Ча ча ча»: Alemana (ending in OOP); Turkish Towel; Open Hip Twist to Chasse; Cuban Break to R; Cuban Break to L; Cuban Break in OOP; Spot Turn to L
25. Дайце азначэнне паняцця «Работа корпуса» («Body muscular action»), пералічыце і прадэманструйце асноўныя разнавіднасці
26. Пералічыце і прадэманструйце асноўныя дзеянні ў танцы «Джайв»
27. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Самба»: Samba Locks Lady on Left Side; Dropped Volta; Travelling Volta; Criss Cross Botafogo; Maypole Lady Turning Left; Promenade to Counter Promenade Botafogos
28. Назваць музыкальны размер, тэмп і акцэнтны ў танцы “Джайв”
29. Назавіце працягласць па наступным ударам: S, Q, &, a, 1.
30. Выканаць наступную звязку фігур (партыя партнёра і партнеркі) у танцы «Джайв»: Catapult; Shoulder Spin; Overturned Fallaway Throwaway; Windmill; Flicks into Break; Basic in Fallaway (Ronde Chasse LRL-RLR)

4.2 Заданні да кантраліруемай самостойнай работы

Самостойная работа студэнтаў

№	Тэма	Форма кантроля	Тэрмін выканання
1.	Значэнне тэрміну “Drag” і “Hezitation”	Канспект	Наступны занятак
2.	Аналіз модных тэндэнцый у знешнем выглядзе конкурсных выканаўцаў (еўрапейская праграма)	Рэферат	4 тыдзень навучання
3.	Значэнне тэрміна “Telemark” і “Fleckerl”	Канспект	Наступны занятак
4.	Аналіз GrandSlam еўрапейскай праграме	Рэферат	Кастрычнік
5.	Значэнне тэрміна “Feather” і “Hell Pull”	Канспект	Наступны занятак
6.	Аналіз штогодніх Чэмпіянатаў Свету і Еўропы па еўрапейскай праграме	Рэферат	Лістапад
7.	Паняцце Спіны, Піваты	Вуснае апытанне	Наступны занятак
8.	Аналіз пераможцаў і фіналістаў рэспубліканскіх турніраў	Рэферат	Снежань
9.	Паняцце Абцасавы паварот, Насковы піват	Вуснае апытанне	Наступны занятак
10.	Састаўленне конкурсных звязак для катэгорыі “Пачынаючыя”	КСР	Снежань
11.	Паняцце баунс, рытмічны баунс	Вуснае апытанне	Люты
12.	Аналіз модных тэндэнцый у знешнем выглядзе конкурсных выканаўцаў (лацінаамерыканская праграма)	Рэферат	Сакавік
13.	Значэнне дзеяння “Volta”, “Botafoga”, “Whisk”	Канспект	Наступны занятак
14.	Аналіз GrandSlam у лацінаамерыканскай праграме	Рэферат	Красавік
15.	Паняцце “Chasse”, “Cucaracha”, “Cuban Breaks”	Канспект	Май
16.	Састаўленне конкурсных звязак для катэгорыі “Е-4”	КСР	Май

5. ДАДАТКОВЫ РАЗДЗЕЛ

5.1 Вучэбная (тыпавая) праграма

нарматыўны дакумент, які вызначае змест, аб'ём, парадак вывучэння і выкладання якой-небудзь вучэбнай дысцыпліны (яе часткі, раздзела);

«СПАРТЫЎНЫ БАЛЬНЫ ТАНЕЦ»

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Курс “Спартыўна-бальны танец” з’яўляецца важнай часткай усебаковай прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў-харэографу ў галіне бальнага танца. Спартыўна-бальны танец вылучаецца ў асобную катэгорыю спосабам выканання танца, які дакладна рэгламентаваны Сусветнай федэрацыяй танцавальнага спорту (WDSF). Курс разлічаны на 4 гады навучання (8 семестраў) і ўключаеяк тэарэтычныя, так і практычныя заняткі.

Тэарэтычны курс знаёміць студэнтаў з гісторыяй узнікнення і развіцця бальнага танца, са спецыяльнай тэрміналогіяй і прынцыпамі стварэння танцавальных кампазіцый, з метадыкай правядзення заняткаў і спецыфікай работы ў клубах з рознымі ўзроставымі групамі.

Галоўнай мэтай практычнага курса з’яўляецца фарміраванне ў студэнтаў практычных уменняў і навыкаў у выканальніцкай і педагагічнай сферах бальнага танца, развіццё добрага мастацкага густу, схільнасцей да творчасці ў танцы, імправізацыі з улікам усіх патрабаванняў, якія прад’яўляюцца Сусветнай федэрацыяй.

На практычных занятках выпрацоўваюцца тэхнічныя навыкі правільнага руху як у сольным, так і ў парным танцы, выканання базавых фігур і варыяцый кожнага танца, авалодваецца метадыка правядзення ўрокаў бальнага танца. Практычныя заняткі з’яўляюцца асновай вучэбнага курса.

Значную ролю ў вучэбным курсе адыгрывае самастойная праца студэнтаў, накіраваная на ўдасканаленне прафесійных выканальніцкіх навыкаў. Студэнты вывучаюць дадатковую літаратуру, відэаматэрыялы, наведваюць майстар-класы і спаборніцтвы па бальным танцы.

Выкладчык курса мае магчымасць карэктыроўкі і дапаўнення у дадзенай праграме напрамкаў сучаснай харэаграфіі у залежнасці ад асабістых здольнасцяў і магчымасцяў студэнтаў.

ЗМЕСТ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Уводзіны

Азнаямленне з асноўнымі мэтамі курса «Спартыўны бальны танец», асаблівасцямі спартыўнага бальнага танца сярод другіх разнавіднасцяў харэаграфічнага мастацтва, роллю яго ў фарміраванні выканальніцкіх навыкаў і тэарэтычных ведаў. Патрабаванні да студэнтаў на занятках па спартыўнаму бальнаму танцу.

Раздзел 1. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў

Тэма 1. Еўрапейскія танцы

Асноўныя паняцці еўрапейскіх танцаў: стойка, палажэнне ў пары, лініі корпуса, галавы, ног і рук, пазіцыя у квадраце і праменадзе.

Элементы тэхнікі руху: пазіцыі ступняў, раўненне, вонкавыя і унутраныя павароты, спускі і пад'ёмы, работа ступні, нахілы, рух насупрацькорпуса, вядучы бок.

Тэма 2. Лацінаамерыканскія танцы

Асноўныя паняцці тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў: стойкі ў румбе і ча-ча-ча, самбе і джайве, пасадoble. Пазіцыі ў пары: закрытая, адкрытая, веерная (fan), фалавэй (fallaway), адкрытая фалавэй, праменадная, контрапраменадная, іспанская лінія, цэневая, супрацьлеглая праменадная і контрапраменадная, адкрытая супрацьлеглая праменадная і контрапраменадная пазіцыі.

Тэхніка крокаў наперад і назад, бакавыя крокі, крокі з націскам, чэкавыя (check) крокі, затрыманыя крокі, рухі з паваротамі, лацінскія крыжы, пазіцыі рук, тыпы вядзення і тыпы кантакта рукамі.

Сутнасць руху баунс (bounce action). Просты і сінкапіраваны рытм, рытм гуапача (guapacha).

Асаблівасці выканання танца пасадобаль: стойка, крокі, характар, узаемадзеянне.

Раздзел 2. Базавыя фігуры і кампазіцыі, іменныя і папулярныя варыяцыі

Тэма 3. Еўрапейскія танцы

Павольны вальс

Закрытая змена. Правы паварот. Левы паварот. Віск (Whisk). Шасэ (Chasse) з праменаднай пазіцыі. Левае картэ (ReverseCorte). Віск назад. Змена звонку. Правы спін (spin) паварот. Змена хэзітэйшан (HesitationChange). Прагрэсіўнае шасэ направа. Пляценне (Weave) ў рытме вальса. Закрыты імпетус (impetus).

Танга

Аснаўны ход. Прагрэсіўны крок у бок. Прагрэсіўнае звяно (link). Закрыты праменад (promenade). Адкрыты праменад. Аснаўны левы паварот.

Адкрыты левы паварот з партнёркай звонку іў лінію. Правы рок (rock) паварот. Картэназад. Рок на леваю нагу. Рок на правую нагу. Правы праменады паварот. Правы твіст (twist) паварот.

Павольны факстрот

Крок пяро (FeatherStep). Трайны крок. Левы паварот. Правы паварот. Імпетус паварот. Левая хваля (wave). Пляценне. Адкрыты целемарк (telemark) з пяром заканчэннем. Змена напрамку.

Хуткі факстрот

Чвэртавыя павароты (quarterturn) направа і налева. Правы паварот у вугле. Правы піват (pivot). Правы паварот і хэзітэйшан. Лок стэп (lockstep) наперад і назад. Прагрэсіўнае шасэ направа. Змена напрамку. Зіг-заг (zig-zag), лок назад, бягучае заканчэнне. Шасэ левы паварот. Хуткі адкрыты левы. Левы піват. Ціпаль (tipple) шасэ направа. Правы спін паварот. Адкрыты і закрыты імпетус павароты. Двайны зваротны спін (doubleversespin).

Тэма 4. Лацінаамерыканская праграма

Самба

Аснаўны ход з правай і левай ступні. Прагрэсіўны аснаўны ход. Самба віск (whisk) налева і направа. Праменады самба ход. Самба ход збоку. Самба ход на месцы. Рокі (rocks) у блізкай пастаноўцы ў пары з правай і левай ступні. Левы паварот. Кортэ джака (Cortajaca). Батафога (Botafoga) з рухам наперад. Правы рол (roll). Вольта спот (voltaspot) паварот направа і налева для партнёркі.

Ча-ча-ча

Ча-ча-ча шасэ. Ча-ча-ча локі. Ронд шасэ (Rondchasse). Хіптвістшасэ (Hip twist chasse). Тайм-стэп (Time-step). Блізкі аснаўныход. Адкрытыаснаўныход. Веер (Fan). Ключка (Hockey stick). Чэкі (Check) задкрытайпраменады і контрапраменадыпазіцый. Спот павароты направа і налева. Павароты пад рукой направа і налева. Плячоўплячо (shoulder to shoulder). Рукадарукі (hand to hand). Правы топ (top). Алемана (Alemana) заккрытай і адкрытайпазіцый.

Румба

Аснаўны ход. Веер (Fan). Ключка (Hockeystick). Спот паварот налева і направа. Павароты пад рукой направа і налева. Чэкі з адкрытай праменады і контрапраменады пазіцый. Рука да рукі (Handtohand). Правы топ. Блізкі хіп твіст (Hip twist). Левы топ. Алемана (Alemana). Алемана з адкрытай пазіцыі з правай у левай руке. Адкрыты хіп твіст.

Пасадобаль

Апель (Appel) . Аснаўны ход. Сюр пляс (SurPlace). Шасэ направа і налева. Элевацыі (Elevations) направа і налева. Васьмёрка (Huit). Атака (Attack). Разыходжанне (Separation). Шаснаццаць (Sixteen). Твіст паварот. Праменады. Праменады у контрапраменады. Блізкі праменады.

Джайв

Джайв шасэ. Аснаўны ход на месцы. Аснаўны ход у пазіцыі фалавэй. Змена месца справа налева. Змена месцаў злева направа. Звяно. Змена рук за

спінай. Хлыст (Whip). Праменадныя крокі павольныя і хуткія. Амерыканскі спін.

Тэма 5. Венскі вальс

Правы паварот. Левы паварот. Змены (Changes). Правы флекерны (Fleckerls). Левы флекерны. Заканчэнне флекерных паваротаў. Выкарыстанне піватаў.

Тэма 6. Стандартныя фігуры і кампазіцыі еўрапейскіх танцаў

Павольны вальс

Двайны зваротны спін. Дрэг хэзітэйшан (DragHezitation). Лок стэп назад. Вонкавы спін (OutsideSpin). Недакручаны вонкавы спін (UnderturnedOutsideSpin). Паваротны лок. Целемарк (Telemark). Адкрыты целемарк і вінг (wing). Адкрыты целемарк і крос хэзітэйшан (CrossHezitation). Адкрыты імпетус паварот. Вінг пасля адкрытага імпетуса паварота. Крос хэзітэйшан пасля адкрытага імпетуса паварота. Пляценне (Weave) з пазіцыі праменада пасля адкрытага імпетуса паварота і пасля віска.

Танга

Праменаднае звяно (PromenadeLink). Чатыры крока. Фалавэй праменад. Браш тэп (BrushTap). Змена на чатыры крока. Вонкавы свівл (OutsideSwivel) пасля адкрытага праменада. Вонкавы свівл пасля адкрытага праменада. Вонкавы свівл з паваротам налева пасля адкрытага заканчэння. Вонкавы свівл пасля двух крокаў левага паварота.

Павольны факстрот

Адкрыты целемарк, правы паварот, вонкавы свівл. Пляценне з пазіцыі праменада пасля адкрытага імпетуса. Топ спін (TopSpin). Ховер пяро (HoverFeather). Правы целемарк. Правае пляценне. Ховер целемарк (HoverTelemark). Правы твіст паварот.

Хуткі факстрот

Кроссвівл (Cross Swivel). Фіштэйл (Fish-Tail). Чатырыхуткіхбягучых (Four Quick Run). Бягучыправыпаварот (Running Right Turn). Правыпаварот, локназад, бягучаезаканчэнне. Фігура V – 6 (V-6 after 1-3 of Natural Turn).

Тэма 7. Стандартныя фігуры і кампазіцыі лацінаамерыканскіх танцаў

Самба

Адкрытыя рокі направа і налева. Праменадныя батафога. Рокі назад з правай і левай ступні. Каса (Plait). Ценевае батафога (ShadowBotafogos). Вольта з рухам наперад (TravellingVolta) налева і направа. Беспераменная вольта спот паварот (ContinuousVoltaSpotTurn) налева і направа.

Ча-ча-ча

Клюшка (HockeyStick) з паваротам у адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Блізкі хіп твіст. Блізкі хіп твіст павернуты ў адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Алемана з адкрытай пазіцыі. Алемана з чэкам. Адкрыты хіп твіст. Адкрыты хіп твіст з паваротам. Крос бэйзік (CrossBasic). Метады змены ног (MethodsofchangingFeet). Метады аднаўлення адкрытай пазіцыі.

Румба

Раскрыццё вонкі (OpeningOut) направа і налева. Спіраль (Spiral). Завіток (Curl). Ключка павернутая ў адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Блізкі хіп твіст павернуты ў адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Алемана з чэкам у адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Адкрыты хіп твіст з паваротам у адкрытую контрапраменадную пазіцыю. Завіток з паваротам у адкрытую контрапраменадную пазіцыю.

Пасадобаль

Вялікі круг (GrandCircle). Лапас (La Passe). Бандэрылы (Banderillas). Сінкапіраванаеразыходжанне (Syncopated Separation). Фалавэйвіск (Fallaway Whisk). Фалавэйлевы (Fallaway Reverse). Іспанская лінія (SpanishLine). Метады змены ног.

Джайв

Змена месцаў справа налева з двайным спінам. Перавернутая змена месцаў слева направа. Двайны крос хлыст (DoubleCrossWhip). Хвалісты хлыст (CurlyWhip). Адштурхванне хлыст (ThrowawayWhip). Левы хлыст (ReverseWhip). Фалавэй адштурхванне (FallawayWhip). Перавернуты фалавэй адштурхванне (OverturnedFallawayWhip). Змена на падушачцы ступні (BallChange).

Тэма 8. Іменныя і папулярныя варыяцыі еўрапейскіх танцаў

Павольны вальс

Левы віск. Фалавэй віск (FallawayWhisk). Закрыты вінг. Контра чэк (ContraCheck).

Танга

Фалавэй – чатыры крока. Чэйз (Chase). Овэрсвэй (Oversway). Адкрыты праменада назад.

Павольны факстрот

Ховер крос (Hover Cross). Выгнутае пяро (Curved Feather). Пяро назад (Back Feather). Правы ховер целемарк (Natural Hover Telemark). Фалавэй налева і сліп піват (Fallaway Reverse and Slip Pivot). Правы зіг-заг з пазіцыі праменада.

Хуткі факстрот

Шэсцьхуткіхбягучых (Six Quick Run). Ховер картэ (Hover Corte). Ціпсі (Topsy). Румба крос (Rumba Cross).

Тэма 9. Іменныя і папулярныя варыяцыі лацінаамерыканскіх танцаў

Самба

Вольта па кругу направа і налева. Контрабатафога (ContraBotafogos). Самба лок. Прабежка з контрапраменаднай у праменадную пазіцыю. Локі крузадос у ценевой пазіцыі (CruzadosLocksinShadowPosition). Ход крузадос (CruzadosWalks). Метады змены ног.

Ча-ча-ча

Правы топ. Алемана. Блізкі хіп твіст спіраль. Адкрыты хіп твіст спіраль. Кубінскі брэйк у адкрытай пазіцыі (CubanBreakinOpenPosition).

Разбіты кубінскі брэйк у адкрытай контрапраменаднай пазіцыі (SplitCubanbreakinOpenContraPromenadePosition). Разбіты кубінскі брэйк у адкрытай праменаднай і з адкрытай контрапраменаднай пазіцыі. Турэцкі ручнік (TurkishTowel).

Румба

Фалавэй (Fallaway). Кубінскія рокі (CubanRocks). Кручэнне каната (RopeSpinning). Слізготныя дзверцы (SlidingDoors). Тры алеманы. Ускладненае раскрыццё вонкі. Безупынны хіп твіст. Безупынны хіп твіст па кругу. Алемана з адкрытай пазіцыі з правай у правай руцэ.

Пасадобаль

Твіст (Twists). Шасэ плашч (ChasseCape). Спіны з рухам наперад з праменаднай і з контрапраменаднай пазіцыі. Фламенка тэп (FlamenkoTaps). Варыяцыя з левай ступні (LeftFootVariation). Удары пікай (CoupDePique). Альтэрнатыўныя метады ўступу ў праменадную пазіцыю.

Джайв

Стоп і ход (Stop and Go). Ветранымлын (Windmill). Ходкураняці (Chicken Walks). Раскручваннезрукі (Rolling Off The Arm). Іспанскіярукі (Spanish Arms).

Раздзел 3. Гісторыя узнікнення спартыўнага бальнага танца. Сучасны спартыўны бальны танец

Тэма 10. Гісторыя развіцця

Гісторыя ўзнікнення спартыўных бальных танцаў, іх трансфармацыя ад народных і салонных да сучасных бальных і спартыўных танцаў. Класічны і спартыўны бальны танец.

Асноўныя прынцыпы і асаблівасці сучасных бальных танцаў, падзел на еўрапейскую і лацінаамерыканскую праграмы.

Агульнасць і адрозненне танцаў еўрапейскай праграмы (павольны вальс, танга, венскі вальс, павольны факстрот, хуткі факстрот) і лацінаамерыканскай праграмы (самба, ча-ча-ча, румба, пасадобаль, джайв).

Тэма 11. Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў

Сучасная сістэма падрыхтоўкі танцораў. Патрабаванні да узроўня выканальніцкага майстэрства. Падраздзяленне на класы: «Е», «D», «С», «В», «А», «S».

Тэма 12. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу

Сучасная сістэма падрыхтоўкі настаўнікаў бальнага танца і трэнераў спартыўных бальных танцаў. Узроўні/ступені здачы прафесійных іспытаў настаўнікаў бальнага танца: student, associate, licentiate, member&fellow. Тэарэтычныя і практычныя патрабаванні да здаючых іспыты.

Падручнікі па бальным танцам. Прынцыпы пабудовы падручнікаў. Агульныя і спецыфічныя асаблівасці

Раздзел 4. Конкурснае танцаванне еўрапейскіх танцаў

Тэма 13. Карпусны рух і тэхніка работы ног

Састаўныя якасці выканання бальных танцаў на конкурсах. Роля тэхнікі выканання бальных танцаў. Методыка дасягнення свінгавага руху. Тыпы свінгавых рухаў. Рух у танцы танго. Уплыў работы ступні на баланс і характар руху. Дынаміка і якасць руху. Асаблівасці механікі руху, выкарыстанне корпуса і рук.

Тэма 14. Свінг, энергетыка і дынаміка. Тэхніка паваротаў і вярчэнняў

Методыка дасягнення свінгавага руху. Тыпы свінгавых рухаў. Тэхніка розных тыпаў вярчэння ў пары, асаблівасці выканання правых і левых фігур.

Тэма 15. Узаемадзеянне ў пары. Дызайн пары

Роля партнёраў. Дызайн пары: чысціня ліній, гарманічнасць партнёраў, дынаміка руху. Узаемадзеянне ў пары. Уласная і парная энергетыка.

Дызайн пары: чысціня ліній, камфорт і свабода руху ў пары. Спецыфічныя асаблівасці кожнага танца еўрапейскай праграмы. Пабудова харэаграфіі. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці музыкальнасць танцавання.

Раздзел 5. Конкурснае танцаванне лацінаамерыканскіх танцаў

Тэма 16. Баланс і тэхніка руху

Састаўныя якасці выканання бальных танцаў на конкурсах. Роля тэхнікі выканання бальных танцаў. Уплыў работы ступні на якасці танца. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці музыкальнасць танцавання.

Тэма 17. Рух і рытм цела. Рытмічнасць і музыкальнасць

Баланс і тэхніка руху. Рух і рытм цела. Выкарыстанне музыкі для дасягнення рытмічнасці музыкальнасць танцавання.

Тэма 18. Вядзенне і ўзаемадзеянне ў пары .Артыстызм. Невербальныя зносіны

Узаемадзеянне ў пары і вядзенне. Фізічнае вядзенне і вядзенне формай (шэйпам). Сутнасць і мэта невербальных адносін ў пары. Баланс магутнасці сілы, артыстызму і харызмы. Спецыфічныя асаблівасці кожнага конкурснага танца лацінаамерыканскай праграмы. Сутнасць і мэта невербальных адносін ў пары.

Раздзел 6. Правілы правядзення конкурсаў па спартыўным бальным танцам

Тэма 19. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі.

Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі. Правілы правядзення класіфікацыйных конкурсаў. Правілы правядзення адкрытых і рэйтынговых конкурсаў. Правілы выканання праграм на конкурсах. Правілы па касцюму. Палажэнне аб судзейскай калегіі.

Тэма 20. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту.

Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту (IDSF – International Dance Sport Federation) па правядзенню турніраў катэгорый World Open, International Open i Open.

Тэма 21. Работа рэжысерска-пастановачнай групы па арганізацыі правядзенню конкурса.

Роля і асноўныя абавязкі мастацкага кіраўніка і адміністратараў. Патрабаванні да музыкальнага суправаджэння і абавязкі музычнага рэдактара. Абавязкі памочнікаў кіраўніка конкурса (адміністратараў).

Раздзел 7. Судзейства і падвядзенне вынікаў на конкурсах

Тэма 22. Работа судзейскай калегіі на конкурсе.

Правы і абавязкі галоўнага судзі конкурса. Правы і абавязкі ацэначных судзі конкурса. Функцыі кантрольных судзі. На практычных занятках студэнты ажыццяўляюць судзейства і аналіз танца на вучэбных конкурсах.

Тэма 23. Арганізацыя работы падліковай камісіі.

Патрабаванні да старшыні падліковай камісіі яго задачы. Функцыянальныя абавязкі членаў падліковай камісіі.

Тэма 24. Правілы падвядзення вынікаў на розных відах конкурсаў.

Падвядзенне вынікаў на папярэдніх этапах. Падвядзенне вынікаў фінальнай часткі конкурса (скейтынг-сістэма)

Раздзел 8. Сучасныя тэндэнцыі ў спартыўных бальных танцах.

Прынцыпы судзейства.

Тэма 25. Сучасныя тэндэнцыі ў спартыўным танцаванні еўрапейскіх танцаў.

Прынцыпы судзейства еўрапейскіх танцаў

Аналіз матэрыялаў штогодніх кангрэсаў у Англіі, Германіі, Расіі і другіх краін, метадычных матэрыялаў і распрацовак танцавальных цэнтраў, відэазапісаў найбольш буйнейшых конкурсаў па еўрапейскай праграме.

На практычных занятках на падставе сучасных дасягненняў развіваюць свой узровень танцавання да «А» класа і вышэй.

Патрабаванні да судзі. Псіхалогія судзейства. Крытэрыі судзейства: лініі корпуса, галавы, рук і ног; якасць руху; музыкальнасць; тэхніка. Прыярытэтнасць крытэрыяў для розных праграм, класаў і ўзростаў груп

Тэма 26. Сучасныя тэндэнцыі ў спартыўным танцаванні лацінаамерыканскіх танцаў. Прынцыпы судзейства лацінаамерыканскіх танцаў

Аналіз матэрыялаў штогодніх кангрэсаў у Англіі, Германіі, Расіі і другіх краін, метадычных матэрыялаў і распрацовак танцавальных цэнтраў, відэазапісаў найбольш буйнейшых конкурсаў па лацінаамерыканскай праграме.

Асаблівасці судзейства папярэдніх і фінальных тураў, камандных спаборніцтваў. Крытэрыі судзейства ансамбляў: узровень выканальніцкага майстэрства; складанасць і чысціня выканання харэаграфіі; музыкальнасць выканання; камандная выразнасць.

5.2 Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны для дзённай і завочнай форм атрымання вышэйшай адукацыі

I курс

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аудыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі.	Кіруемая сам работа	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
	Раздзел 1. Гісторыя узнікнення спартыўнага бальнага танца. Сучасны спартыўны бальны танец							
	Тэма 1. Гісторыя развіцця бальнай харэаграфіі	2						
	Тэма 2. Класы танцавання і падрыхтоўка танцораў. Падрыхтоўка трэнераў і настаўнікаў па бальнаму танцу	2						
	Раздзел 2. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання еўрапейскай праграмы спартыўных бальных танцаў							
	Тэма 3. Еўрапейскія танцы		2					
	Тэма 4. Еўрапейскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню		64		2			экзамен
	Раздзел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання лацінаамерыканскай праграмы спартыўных бальных танцаў							
	Тэма 5. Лацінаамерыканская праграма	4						
	Тэма 6. Лацінаамерыканскія танцы. Вывучэнне фігур бронзавага узроўню		48		2	1		экзамен

II курс

3-4 семестр

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая сама. работа	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
	Раздзел 4. Правілы правядзення конкурсаў па спартыўным бальным танцам							
	Тэма 7. Правілы правядзення спаборніцтваў па спартыўным бальным танцам на Беларусі	2			2	3		
	Тэма 8. Правілы Міжнароднай федэрацыі танцавальнага спорту	4						вуснае апытанне
	Раздзел 5. Стандартныя фігуры і кампазіцыі еўрапейскіх і лацінаамерыканскіх танцаў сярэбранага ўзроўню							
	Тэма 9. Еўрапейская праграма. Фігуры сярэбранага ўзроўню		36					залік
	Псеместр Тэма 10. Лацінаамерыканская праграма. Фігуры сярэбранага ўзроўню	6	20		2	4		залік

III курс

5-6 семестр

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аудыторных часоў						Форма кантроля ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая сам. работа	Іншае	
1		2	3	4	5	6	7	8
1.	5 семестр Раздел 1. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма							
2.	Тэма 1. Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў	6			2	2		Вуснае апытанне
3.	Раздел 2. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узройню							
4.	Тэма 2. Павольны Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
5.	Тэма 3. Танга: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
6.	Тэма 4. Венскі Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		6					кантрольная кропка
7.	Тэма 5. Павольны Факстрот: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					кантрольная кропка
8.	Тэма 6. Квікстэп: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		6					экзамен
9.	6 семестр Раздел. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Лацінаамерыканская праграма							
10.	Тэма 7. Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў	6			2	4		вуснае апытанне
11.	Раздел 4. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узройню							
12.	Тэма 8. Самба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
13.	Тэма 9. Ча-ча-ча: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
14.	Тэма 10. Румба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
15.	Тэма 11. Пасадобль: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		12					кантрольная кропка
16.	Тэма 12. Джайв: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		12					экзамен

IV курс

7-8 семестр

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных часоў					Форма кантроля ведаў	
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Індывідуальныя заняткі	Кіруемая самаст. работа		Іншае
1		2	3	4	5	6	7	8
1.	7 семестр Раздзел 1. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Еўрапейская праграма							
2.	Тэма 1. Асноўныя элементы тэхнікі еўрапейскіх танцаў	10			4	2		вуснае апытанне
3.	Раздзел 2. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
4.	Тэма 2. Павольны Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
5.	Тэма 3. Танга: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
6.	Тэма 4. Венскі Вальс: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		10					кантрольная кропка
7.	Тэма 5. Павольны Факстрот: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					кантрольная кропка
8.	Тэма 6. Квікстэп: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		8					экзамен
9.	8 семестр Раздзел 3. Асноўныя паняцці і прынцыпы выканання сучасных бальных танцаў. Лацінаамерыканская праграма							
10.	Тэма 7. Асноўныя элементы тэхнікі лацінаамерыканскіх танцаў	6			2	4		вуснае апытанне
11.	Раздзел 4. Фігуры і кампазіцыі бронзавага, сярэбранага і залатога узроўню							
12.	Тэма 8. Самба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
13.	Тэма 9. Ча-ча-ча: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
14.	Тэма 10. Румба: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		16					кантрольная кропка
15.	Тэма 11. Пасадобль: асноўныя паняцці, тэхніка выканання		18					кантрольная кропка
16.	Тэма 12. Джайв: асноўныя паняцці, тэхніка выканання.		18					экзамен

5.3 Спіс асноўнай літаратуры

1. *Лэрд, У.* Техника исполнения латиноамериканских танцев/У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998.– 186 с.
2. *Лэрд, У.* Техника исполнения латиноамериканских танцев:дополнение/У.Лэрд; пер.О.Р.Демидовой.–М.: АСТ, 1998.– 63с.
3. *Мур, А.* Бальные танцы/А.Мур; пер.С.Ю.Бардиной.–М.: Астрель, 2004.– 319 с.
4. *Ромэн, Э.*Вопросы и ответы на экзаменах уровня сложности “ассоушиэйт” по латине и стандарту имперского общества учителей танца / Э.Ромэн; пер.О.Р.Демидовой. – М.: АСТ, 1998. – 76 с.
5. *Смит-Хэмпшир, Г.* Венский вальс. Как воспитать чемпиона/Г.Смит-Хэмпшир. –Ростов н/Д.: Феникс, 2000. – 285 с.
6. *Техника* бальных танцев / Имперское общество учителей танца; пер.С.Ю.Бардиной. – М.: Астрель, 1994. – 134с.
7. *Ховард, Г.* Техника исполнения стандартных танцев/Г.Ховард.– М.: БММ АО,1999.– 80 с.
8. *Скэйтинг* система. – М.: Артис, 2000. – 59 с.

5.4 Спіс дадатковай літаратуры

9. *Регаццони, Г.* Бальные танцы / Г.Регаццони; пер. Г.Евдокимова. – М.: БММ АО, 2001. – 167 с.
10. *Правила* проведения соревнований / БелорусскийАльянс танцевального спорта [Электронный ресурс]. – Минск, 2014. – Режим доступа: <http://www.sportdance.by>
- 11.*DanceSportCompetitions /WorldDanceSportFederation[Electronicresource].* –Vancouver, BC, 1997. – Modeofaccess: <http://www.wdsf.net>.